

אגרת חמדות.

THE IGGERETH HAMŪDŌTH OF ELIJAH ḤAYYIM BEN BENJAMIN OF GENAZZANO.

Edited for the first time, from the MSS. in London and Munich,
with marginal references, by

A. W. GREENUP, LITT.D.,
Principal of St. John's Hall, Highbury.

LONDON.

—
1912.

הקדמה.

ברוך ד', ברוך הוא וברוך שמו, אשר עורני עד כה
להעתיק ולהו"ל כמה ספרים נחמדים שהיו כמוסים בכתבי
אוצר-ספרים ובגנוזי ביבליותיקות. ועתה גם עתה מביא
אני בעז"ה שי מתנת חן לכל אהובי תורת-ח"ן, מתנה
שהיתה גנואה *בגנוֹזָסְפָּרִים הַבְּרִיטִים פֶּה עִיר לֹונְדָן, וְגַם בְּכִיּוֹ
באוצר הספרים במנכען, והוא ספר «**אנרת חמודות**»
שחבר הרופא ר' אל"י בן חיים בן בנימין ז"ל, איש ניננו
Genazzano בבחב העמים שבארץ איטלי. כל קורות חייו ר'
אל"י חיים לא נודעו לנו אבל ברור לנו, אשר ר' אל"י חיים היה
בחיים עלי ארמת איטלי בסוף ימי המאה השלישית לאלף הששי
זהה וייה בעל תורה יודע ח"ן. כי ביוםיו התפשטה תורה ח"ן,
היא תורה המקובלין ביתר עוז בכל רחבי איטלי. הן היו אז
גם מערעריהם, אשר יצאו ללחמה עלי, אולם אהובי וזרשי
היו פי שלשה מאשר היו הנלחמים בה, וכמעט רוב העם
נהר אחורי. ביוםיו היו דוד ראובני ור' שלמה מולכו בעל
ספר «המפואר» וכו', ור' אל"י חיים יגע בתורה ובמצוה, וע"י
אנרת מוסר שכותב ר' משה מריאיטי, בעל «**מקדש מעט**»,
בסוף ימי התעוזר לב ר' אל"י חיים לחדר גם חרדי-

* Margoliouth: *Cat. of Hebrew MSS.*, iii. (Add. 26934 et Add. 27078).

חכמת הקבלה. וספריו ר' מנחם מריקנطي היו לו לעינים ובה, כי אותו מצא "למעלה מכל המקובלים" שהיה בימיו ויהי כאשר א' הבחרים החשובים בקש מהתו להבניסו בפרסום החכמת זו זאת כתוב לו את האגרת הזאת לפתוח לו שערי הפרדס. את האגרת כנה "אגרת חמודות" וחמדות היא. כי ר' אל' חיים כתוב שפת עבר ביוIFI והוא, שפטו עצה וקלה וקורא ירוץ בה ולא יכשל במרוצתו, ודבריו נאמרו בטיב טעם והגיוון.—וירק כאשר רוח-קנאתי-התורה לבשתו, או דבר בעוזו חמה ולא חם גם על כבוד גודלי-הדור. רוח-הקנאה דברה בו כשהטיח דברים קשים על בזידורו השר ר' יצחק אברבנאל, על אשר השר הוא פירש את הכתוב "ואל אצלי בנ'י" (שםות כ"ד י"א) בדרך אחרת. ולבן התמරר ר' יהודה ארוי די מודינה בספרו "ארוי נוחם" על ר' אל' חיים ויטח דברים קשים עליו.—הן ר' יהודה ארוי ממודינה מכנהו ר' אל' בן חיים גם "מארכיאנוס" מכנהו, אלם הרברים אשר העתיק מאגרת ר' אל' חיים הם לעד נאמן, אשר "אגרת חמודות" הייתה לפניו, ושניהם יצאו מלפניו בכתביו "ר' אל' בן חיים" במקום ר' אל' חיים. ור' אל' חיים הי' נודע או בשם מארכיאנוס. יש עוד ספר אחר ממנו בכתביו ושמו "יופום", ובו מפר לנו כל דבריו התוכחו עם א' מפרחי כהונתי-הensus הקטולית, פרא פראנסיסקו דא אקוואפינדרינטי. בספר "וופום", בספר "אגרת חמודות" שניהם לא באו בדפוס עד עתה. ועתה הנני נתן לאוהבי תורה הקבלה את הספר "אגרת חמודות" אשר העתקתי עפ"י ג' בת'י. והי' אם אהובי תורה ח'ן יהנו בו ומצאו בו פנינים טובים, תברכני נפשם בגללים והי' זה שכרי.—שלום רב לכל אהובי תורה. וזאת ברכת המעתק.

וְאֶלְהָ הספרים אשר העתקתי עד כה:-

(א) **לקח טוב,** פירוש על מגילת איכה, מרבנו טובי' בר' אליעזר זיל עפ"י בת"י הנמצא באוצרות ספרים שבקנברהגיא, אוכספורד, ומינכן. לונדון תרמ"ה.

(ב) **לקח טוב על שיר השירים** מאת הנ"ל.
לונדון תרמ"ט.

(ג) **פירוש על התורה** מאת ר' מיחס בן אל'י.
עפ"י בת"י הנמצא באוצר הספרים הבריטי (בעורת ר' כ' ה', טימטרטן).

(ד) **ילקוט המכברי על הושע,** קובץ מאמרי ה"ל המפורטים בתלמוד ומדרשים אשר אסף אותם לאספה הרב מכיר בר אבא מרוי זיל-עפ"י בת"י שיש באוצר הספרים הבריטי.
לונדון תרמ"ט.

(ה) " " " **זבריה** קובץ כו' כו' כו' "

(ו) " " " **עמוס,** עבדי', יונה, מיכה, נחום וחבקוק
קובץ כו' כו' כו' לונדון תר"ע.

(ז) **שמן ערב** פיותם ושירים מאת המקובל והتورני
ר' מרדי דאמו בכם"ר יהודה (חי בסוף ימי המאה
השלישית לאלף הוה אלף שני ויחבר שירים ופיותם גם
ספר "מנדל רוד". ובספר ההוא גלה אשר בשנת של"ה לאלף
הוה (הששי) יחלו לבנות את הבית, בית המקדש, בירושלים
ראה מאור עיניים פרק מ"ג. גם נלו לספר הקטן הוה
ב', שירים מאת עמנואל פרנסיס. כי ב' השירים נמצאו
בכת"י באוצר הספרים פה ולא בכת"י הגרליני, אשר
טען העתיק הרב ר' חיים ברاري גם הוא"ל בשנת תרמ"ב
בקראקויא.

(ח) שקל הקודש, תורה הקבלה מאת ר' משה בר שם טוב מעיר ליוון. את הספר הוה כתוב משה בשנת נ"ב למאה הראשונה באלף הששי הוה, בעיר ואדר-אל-חדירה (Quadalxara) בכתוב העמים) „לכבוד הנשיה הנדוליה המתוו המנדול ר' יוסף הלווי (הוא ר' יוסף אבועלפייא ז"ל) ובו סדר כל שטת הקבלה כפי אשר הבין הוא.—העתקתי עפ"י כת"ו שבאוצר הספרים הבריטי. לונדון תרע"א.

כל הספרים האלה י"ל עתה בפעם ראשונה. כל אשר יטנו לבו לקנות ספרים אלה יפנה אליו המעתיק והמו"ל.

ANGERAT CHMORDOT.

או גלית את אוני בכתב יד ימינך הייתך
משתוקק ליכנס לפרודם היה את לבבי
לבתי עליים מטך דבר מאשר חנני ה' אע"פ
שאינו בטיפה מן הים הנדרל זהה כי החכמה
הזאת רחבה מני ים ובעוננותינו אבראה חכמת
חכמיינו ואין איש שם על לב ובספריהם הנוראים
אשר חוברו הם בימי התנאים כגון ספר הוהר
וולתם רובם נאבדו ואני עמדתי מרעד פוסח
על שני הסעפים אם עולה על ספר הדברים
הלו בביואר רחוב ואם לאו כי מצד אחד יראתי
חגינה יג' מادر על נפשי פן ח' אפרוץ גדר לננות דברים
שכיסין עתיק יומין דברים שהם כבשונו של עולם
Dan. 7, 22

כי לא ראייתי בכל הספרים שבאו לידי מי
שהרחיב המאמר בסידור אלו ההקדמות אשר
אבייא אליך על מתכונתם אבל כתבו הדברים
משמעותם ומפורדין כדי להסתיר מזולתם מה שיש
בזה מן הטורה לברור אחר האוכל מתוך הפסולות
ומצד אחר הצדני רוחיו בוכרי אהבת קדומים
אחרי ראותי כי אפשרי רחוק הוא שנתראה פנים אל
פנים ואומרה לנפשי למה אמנע טוב מבعليו ועוד כי
עת לעשות לה' אחרי שהדורות שקדמוני מלאו
Prov. 3, 27
Ps. 119, 126
Jer. 23, 36
כרسم מדבריו היוונים ויהפכו דבריו אלהים חיים
להבל וריק והנני מעיד על הרבה הנדרל הרמא"ם

וזל כי בסוף ימיו נתחרט ממה שכח בטעמי
המצוות בספר המורה ואלה דבריו באנרגת אחת
אגרת חימן שלוחה במצרים ובכל ארץ התימן. אחרי בואי
באرض הצבי מצאתי ז肯 אחר שהoir עניィ בדרכי
הקבלה ואילו ידעתו אז מה שהשנגי ועתה דברים
רבים כתבתי שלא כתבתם עכ"ל. ודע אחי כי
אתה מהסיבות אשר העירוני להכנס בזאת החכמה
ולצלול בימים אדרורים הייתה אגרת אחת שלוחה
בסוף ימיו על ידי איש עתוי החכם הכלול ר'
משה מריאטי ע"ה ועודין אביאנה לך בזאת
האגרת להיותה רבת התועלת מאד ותבין ממנה
כי אחרי שניסיה החכמות כולם נתחרט במה
שנתעסק בחכמות החיצונית ומה שכח ממה
מקדש מעט בחבورو הנקרא מקדש מעט וקראו אבוד זמן.
(Rieti) ואיך יעלה על דעת מי שעמדו אבותיו על
הר סיני ארץ רעשה אף שמים נטפו והיא
כל חמדה שבו נתנה (התורה) נברא העולם שנוכל
לגלות תעלומותיה מכח דברי ארטשׁו זולתו עם
היות שאין אותן אחת בתורה שלא יהיו בה תלי
תלים של הלכות וסידרות עמוקים. וכן כתוב בספר
הזהר אמר ר' שמעון אילו ידעתם בני נשא ריין
דאורייתא לינדרעו דהא לית מלא באוריה או אותן
دلית ביה ריין עלאין ויקירין והנה נמצא בעוקץ
היוד שבסם סוד נשגב ונעלם ילאה כל שכל
משכיל ילאה להשינו ואין צרייך לאמר בצורת
שאר האותיות אשר מקצתם גדוילות ומקצתם
קטנות ואותיות כפולות ועקומות ותלוויות כי כל אלו
היו לרמו לטודות נפלאים. וכ"ש שיש לנו להאמין

Ps. 68,

שכל המצוות הם רזין עלאים מסתורי המצוות אשר לא לחנים נתנו. וע"פ הספורים שנראה לפि פשטים שאין תועלת בהם כגון פרשת ואלה Gen. 36, 31 המלכים אשר מלכו בארץם. ומכל לבנה לח ולוז Gen. 30, 37 וערמוני הם סודות עמוקים. ואם יצליח הש' שתקרה כתובות במדבר כב"ח ותבין בפיorsch הר"ר מנחם ברקנאי ז"ל על החומר המשא על פרשת ואלה המלכים סוד שאפי מלאכי השרת כביבול לא ידועהו. והנני מודיעך נאמנה שאין בכלל המקובלים האחרונים למליה מהר"ר מנחם וזה היה מפני שבא לידי חלק גדול מספר הזוהר ועל פיו יצא ועל פי בא ולא חדש מדעתו דבר שלא יגלה לך כי מסברתו היה ולא דרך קבלה. ופעמים רבות המצאנו שמביא דעתות המקובלים וכשהלא ימצא להם סמן בדברי רבותי' יעירך ויאמר אם קבלה נקבע.

ובדבריו האנרגת הזאת יבוא מכך מרבותיהם מהדעות החם כדי להריםך מן המכשול בדרך אשר תלך ותבין כי מפני מה שלא יקרו בספר הזוהר טעו באיזה דבר שלא נחברו להם דרך הקבלה ורצו להשען על בינהם. ובשתקרה ברקנאי Prov. 3, 5 תמצא שגם הרמב"ן ע"פ שהיה מקובל גדול מפי חכם מ"מ באיזה דבר יעצה מעט מדרך המליך כגון בחתא נדב ואביהוא זולתו. ואני טרם החילו במלאת הקדרש ראיתי להביא אליו מכך מן ההשנות אשר עשית נגד המתחכמים מבני אומתינו אשר יגעו לריק לחבר ספרים בסתרי תורה מאומד דעתם.omi יתן החרש יחרישון Job 13, 5

להחיות לנו לפולטה גדולה; כי רבים חללים הפילו Gen. 45, 7 להטוטם לב המערינים בילדיו נכרים ולא השיבו Prov. 7, 26 על לכם לא דעת ולא תבונה לומר הלא התורה Isa. 44, 19 ממקום קדוש חוצבה ואיך יהיה השכל האנושי מספיק להגיע אל נסתריה אשר היא למעלה מכל הקשי' ואין למופתים מבוא בטעם המצות המעשיות כגון בקרבותיהם למייניהם ומצות סוכה ולולב וציצית ותפילהין יותר המוצאות אשר אין לשבל האנושי שום תחכלה להגיע אל תכליות מועלות קבלה איש מפי איש עד משה רביע"ה, והנה לפי הנראה לי שתים רעות עשו עמנו בגנות החיל הזה הא' היה שעוזבו מקור מים חיים Jer. 2, 13 דרכי הקבלה שהיא מפי הנבואה וחפרו להם Gen. 14, 15 בארות בארות חמר להמשכם אחורי הפילוסופים ושבעו בין מצולה עד לא יוכלו קומ. והשנית רבי הפסוקות שנתחדשו אחר חתימת התלמוד שם. סבה גדולה לאבד זמן רב' כי מה לי בשיטת המוצאות אם מקיים אותן כה�כתם על פי הרמב"ם זיל אשר הביאם בלשון צח וקצר מלקיים אותן על פי המרדכי והסמ"ג ויתר הפוסקים אשר העיוון בהם יותר קשה וייתר עמוק מעיון התלמוד מזולת מה שנפל ביניהם מן המחלוקת זה אומר כה זה אומר בכמה.

ואם היה נראה בעיני האחרונים שהרמב"ם קצר באיזה עניין היה להם לעשות ביאור על חבירו אחרי היותו כלל' והוא מספיק לנו כזה ברכות טז' ולא כל הרוצה ליטול את השם יבא ויטול. ובזה אני משבח היושבים במקצוויי דרוםית מזרחה על

שפט ים אוקינוס אשר כתוב החכם הנליב ב מהר"ר עובדיה שראו מהם בירוש' ואמ' שאין להם פסק אחר וכולם בקיאים בו' וגם כי באו בספר המורה ובפרט בחלק נ' שהביא בטעמי המזות עניינים רבים שאין מסכימים מ"ט לא השיבותי עליו לשתי סבות' האחד כי הדר ביה בסוף ימי כמו שכתבתי למעלה ורצוינו ללמד עליו זכות על אשר הפליא לעשות החכורים התלמודיים . והשנית כי כבר חובר ספר כנגד המורה והוא הכוורי לMINO שיעין בו ברקוח' ודע אחוי כי לא חובר ספר מסכימים אל האמת כמהו ובלתי חולק על הקבלה כלל אין בדבריו נפתל ועקש כלם נכוונים למבין' והוא עניין ולברך שם כל הימים .
Prov. 8, 8
Kgs. 3, 9.
 גם תדע כי אני לא שמתי מנגנת פנוי להשיב על כל דברי המחברים שאינם מסכימים אל האמת בוגון מה שכח רלב"ג במעשה בראשית וההורמים אליו כי לא היה מספיק ספר משה גמל ואולם השיבותי על איזה דבר שראיתו שתלו בו פינה גדולה מפינות התורה בוגון דעתך וודעת א"ע בידיעת ה' וגם על מי שהשiao לבו להרחב פה נגnder רבותינו הקדושים כמו שעשה חכם עטרת זקנים אחד מדורינו ר' יצחק אבראכנא בספר קראתו פ"א עטרת זקנים לא ידעת אם בא לירך שהשiao רוחו להעיו ולאם' שיביא בטולים לדעת המדרש ואני אתה ואמ' .

אתה ידעת אחוי מה שכח רלב"ג בפסק
Gen. 18, 21
Gen. 22, 1
Job 10, 4
 ואם לא ארצה ועל פסק והאלחים נשא את אברהם ונם באוב אצל העוניبشر לך וכו' וזה

לשונו שם והנה הביא אוב שני מופתים חוקים לבטלי. הראשון סדרו כן ה' ית' אין לו כח מהכחות אשר יושנו בהם הדברים הפרטיים כי אין לו כח היולאני וכל מי שאין לו כח מהכחות לא ישיגם ויתחייב מוה שה' יודע אינו יודע אלו הדברים הפרטיים ועל זה ההקש רמו באמרו העני בשר לך וכוכ' והמופת השני סדרו כן ה' ית' אינו זמני ומתנווע להיות בלבתי היולאני וכל מי שישיג הדברים הפרטיים הזמנאים מצד שם פרטיים הוא זמני ומתנווע לפי שיחייב היותו היולאני אחר שהוא יקבל הדברים אשר ישיגום קובל היולאני ויליד כתמונה השנייה שה' ית' לא ישיג הדברים הפרטוי ועל זה רמו באם' היבמי אנוש ימיך וכוכ' עכ"ד. וזאת תשובה עליו

^{5 Job 10, 10-12} אמר' אליה ולהלא הפילוסופים יסכימו בולם שהוא יודיעתו דבר אחד אם כן כמו שלא נוכל להשיג עצמותו יתעללה כן לא נשיג יודיעתו איך היא ומה לנו ולפילוסופים אחר שדור ע"ה ביאר לנו הפינה זאת אחר שהודיע לנו דרך כלל בכמה מקומות ^{6 Ps. 94, 2} שישلال ידיעה פרטית באמרו הנוטע איזון הלא ^{7, 2, 39 Ps.} ישמע וכוכ' אמר' דרך פרט במזמור ה' חקרתני ותדע כי אתה ידעת שבתי וקומי וכוכ' כי אין מלא בלשוני הן ה' ידעת כולה ואחר כך הודיעך שאין ביכולתנו להשיג זאת הידיעה איך היא כאפין שלא תבריח אחד משתי קצויות האפשר ואם' פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה מזולת שנוכל להשיב על אלו ההקשיים שקראמ מופתים כי אם אין לאכח היולאני וגם אם אינו זמני

לו נתכנו עלילות לדעת פרטיו הדרביס תקרים ^{1 Sam. 2, 3}
אתה כחות או מרות ברעונך' כי מי יזכה שמי
שאין לו כחות היולאניות או מי שאיןו ומני
לא יוכל להשיג הדרבים הפרטיים ולבן אין לנו
להכחיש בעבר אלו ההקשים שהם המועאות
דברי כל הנביאים שהיעדו שיש לאל ית' ירעה
פרטיה בענייני האדם ורגלי חסידיו ישמר. ^{2 Sam. 2, 9}

אתה ידעת אחי כי רבים מהכמי אומתינו
העמיקו למצו עקרים ושרשים להורת משה ולא
הסכוימו לדעת אחת כי הרמאנם ז"ל בפירושו
לפרק חלק הניח י"ג עקרים ויש מי שהניח ז'
ויש מי שהניח כ"ז' ובאחרונה בא ר' יוסף אלבו
ותרח להביא ראיות באורך דברים שאין להניח
ס' העקרים אלא ג' עקרים ואח"ב הוסיף וכו'. ועתה שמע
מ"א פ"ד אשר כתבתי בראש ספרו הנקרא ס' עקרים אמר
אליה גם כי באו בזה הספר חקירות נאות
ודברים נאים ומתקבלים אנב גרא הנושא אשר
עליו נבנה הספר אינו ישיר בענייני כי מה לנו לדרכי
הנויים לבקש יסודות ועקרים להורתינו כי כלה עקרים
הנהייה אנחנו האחראים שלא הגענו לקרוסולי רבותינו
(חכמים מהם כ"ז מינכען) לדבר על דבר אשר לא
צווהו וזה העקר הנדול שהכל תלוי בו שכל מה שבא
בתורת מרע"ה היא מפי הגבורה כי המאמין בן
אין ספק שיאמין מציאות ה' ית' ושכר ועונש
שכל התורה מלאה מהדרבים הללו זהנה רבותינו
פנדוריין ביארו לנו זה בפרק חלק כל האמור שכל התורה
צ"ט כולה מפי הקב"ה חוות מפסק אחד שאמר משה

² Num. 15, 31 מעצמו עליו נאמר כי דבר ה' בזה.

אתה ידעת אחי הורך שלקו לתוכם
המתפלסים מהכמי אמונהינו בעניין השתלשלות
ס' העקרים הסיבות וזה לשון בעל ספר העקרים בפרק י"א
פ"ב פ"א מהמאמר הב' השכל הראשון יש לו ב' מינוי
השכל כי ישכיל את עצמו ואת התחלתו ובמה
יש��bil מהתחלתו שהוא פשוט יושפע ממנה שככל
אחר ובמה ישﬁbil את עצמו וכו' עד יושפע
מן נפש הגלגל וכו' עוד אמר' שהכמי הקבלה
יחסו כל יום מימי בראשית אל עילול אחד מהו'
העלולים האחרונים ויקראו עלילות ספירות ויאמרו
שהג' הראשונות הם דברי' רוחני' וכו' ואם' נ'כ'
שהספרות הם השכלים הנבדלים כמו שתמצא
באורך בפרק הנ"ל ושמע תשובי עליון.

אמר אליה זה המחבר רצה לעשות פרשה
בין הפילוסופים והקבלה ולא עשה כלום כי רחוק
הוא דעת המקובלים האמתיים מזאת הכוונה
ברחוק מזרחה ממערב וחלילה להם שיקראו הנ'
ראשונות עלולים כי הם ראש א' על דרך שככל
ומשביל ומושבל והראיה כי בתפילה ר' נחונייא בן
הקנה תמצא בזה הלשון ואלו השלש ספירות
הם באחר ונקרים היודע כנגד הבהיר והדעת
בוגר חכמה והידוע כנגד הבינה ונעשה הכל ראש
אחד וכו' גם חלילה להם לקרוא גם הוא' האחרונות
נבדלים כי כלם אדרוקים וזה בזה כשלעצמה קשורה
בנהלת כמא' בעל ספר יצירה' ועלם הנפרד
כפי דעת המקובלים הוא למטה מהספרות אבל
למעלה בעולם הספרות לא יכול בו שום הבדל
או פירוד חלילה והיודע סוד הייחוד יודע סוד זה
ודי למבחן.

Ps. 203, 22

ט' יצירה פ"א פ"ג

ט' העקריות ודע כי זה החכם בפרק י"ח מזה המאמר מ"ב פ"ח גנה מאר המתעסקים בחכמת הקבלה מזולת קבלה. ואנכי כתבתי עליו יפה דברי וזה החכם אם היה זוכר מאמר האומר נאים הדברים היוצאים מפי חוטפות פ"ח עושיהם. והנה בכמה מקומות נזכר הוא בזה הרשות כאשר רמותיו בפרק י"א ובמקומות אחרים.

בפרק ל"א מזה החלק ג"כ אמר בזה הלשון ט' העקריות ומאר נראה הגלגל מתנועע תמיד תנועה תדרירה מ"ב פ"ל א סבביה ונראה כל גלגל מתחלף בתנועתו לגלגל אחר אם כשהאחד מתנועע למורה והאחד למערב ואם בשאה מהיר והאחד מתאחר נשפט בהכרח שיש לכל א' וא' סבה חוצה לו זולת נפשו תיחד לו תנועה והואთ הסבה המיוחרת לכל גלגל תיחד לו תנועה מיוחרת ואותם המיחדים תנועת הגלגלים הם המניעים אותם והם המניעים נקראים שכלים נבדלים לפי שהם נבדלים מוחומר כמו שהתבאר בחכמת הטבע. והוא תשוביי אמר אליה לא ידעת מי יርיחנו להאמין שנפש הגלגל עם רצון האל יוכלתו לא תספיק אליו לעשות תנועות המיוחרת לו מזולת מלאך או מניע מחוץ אחורי ראותנו שנפש האדם תנייע את הגוף ועל כל אשר תחפוץ תטנו ולפי דעתך כי יותר נכון הוא שנלמד סתום מן המפורש מלתגנבא בדברים שאין העין שלחת בהם גם לא ידעת באיזה מקום מצא בתורה שמניעי הגלגלים יקרו מלאכים. ס' העקריות מ"ג פ"ז בפרק י"ז מתחלך הנ' אמר שהתרגנבים מצד

Prov. 21,
שנת י"ר
פ"ח

כח המדרמה הם שאמרו עליהם רוז'ל שהמתנהנים
באספקטורייא שאינה מאירה ויחס לשיעיה הנביא
במראה הנוראה שראה בשנת מות המלך עזיה
סכלות נדול ופירוש כל הפרשה היה כאשר בא
אל רוחו ואני השיבותי עליו בר' אמר אליה רחיק
הוא זה הפירוש מכונת רוז'ל שהמתנהנים
מד' ויקיר באספקטורייא שאינה מאירה והראיה כי שם בוקרא
א' י"ד רבה אמרו בוה הלשון מה בין טשא לשאר הנבאים
ר' יהודה בן אלעאי ורבנן ר' יהודה ב"א אמר'
מתוך ט' אספקטוריות וכו' ואם אין בו כוונה
אחרת אלא לرمז לכך המדרמה מה לנו למספר
הט' לפי דעת ר' יהודה.

ט' העקריות בפרק כ"ט מהמאמר הר' הביא זה החכם
מ"ד פ"ט ראיות להוכיח שהנפש עצם רוחני עומד בעצמו
ולא כח היואני ר"ל שכל נקנה במו שסבירו רוב
המתפלסים וifth פירוש' אמן בסוף הפרק אמר'
שמכאן יצא למקובלים דעת הנגגול וכו'. עוד אמר
והיוther רחיק מזה שיאמרו שנפשות האנשים
מתנגלגות בגופות הב"ח וזה יודע' זו את תשוביتي'
אמ' אליה כל מה שאמר זה החכם בוה הפרק
הם דברים נאים ומתקבלים ולתי בוה המקום
שטעה טעות מפורסת באומרו שמכאן יצא לחכמי
הקבלה דעת הנגגול כי אין כן הדבר חדש זה
הدرעת מסברתם אבל היה קבלה בירם מאברהם
ומריע"ה והוא דעת התורה ודעת רוז'ל וhraיה
מציאות היבום שהתחילה לקיים מזמן האבות וכל
ספר רות נבנה על זה הסוד וממי שמעין במדרש
רות ידע ויבין שווה הדעת מקובל הוא.

והנה מצאתי בספר אחד קדום מיוון לחכם אחד שמו וורואשט ואומר בזה הלשון כי גלגול הנפשות קבלו הון אנשי יהודו מאנשי פרם ואנשי פרם ממזריים ומזריים מבשדים והכשדים מאברהם שגרשו אותו מארצם בעבור קנאתם אותו שהיה אומר מהנפש שהיא מקור התנוועה ומכללה החומר ושיש נשמות רבות וכו'.

�וד מצאתי שבדברים האלה סברו נומיניאס הפיתגוריאי וגואלדלאנדוס והוא סובר נומיניאס שהיה ב גופו גלגול נפש משה מרוב אהבתו לتورתי ואומר ג"כ שם שהיה משים תורה משה תחת ראשו בשכבו על מטהו והוא משיבים על אלהותי ע"כ ומה שאמר שהמקובלים אמרו שנפשות האדם מתגלגלות בגופות הב"ח וזה לא נמצא אלא בקצת בדברי המקובלים האחרונים ולא מצאתי לו הדעת סמך לדבריו רבותינו אמן מצאתי שהיא דעת איזה פילسوف קדום בנון פתאגוריאים וסיעתו עד כאן ההשנות שעשית על בעל ספר העקרין גם כי באו בהם דברים רבים אין בהם תועלת בנון בחטא קין והבל זולתם מ"ט לא פניתי לסטור דבריו גם כי במקומות מה יש דברים עקרין ואתה תחזה.

�עה אז ללחם עם חכם אחד שמו ר' יצחק אברבאנאל איש פורטוגאל שעשה ספר עטרת זקנים והנושא אשר עליו נבנה הספר הוא שבוש גמור והאריך בדברים אין בהם תועלת ואני ארמו קצת דעתינו בקוצר כי אין להביא אורך דעתינו פן תקוין גם ועקר הספר הוא

לסתור דבריו רז"ל ודעתי כל המפרשים שאם'
 22, Exod. 24 שאצלו בני ישראל טעו בהשגחתם ופирוי—לא שלח
 מד' ויק"ר ידו—מכאן שהיו ראויים לשילוחת יד'. וקם זה האיש
 20, Isa. 44 והטהו לב הותל והטיח דבריהם לפני דעתם עד
 שהשייאתו סכלותם לאמר כי יוחם השגתו להשגתם
 כפולת מכופלת מערך השגתה שכלייהם להשגת
 2 Sam. 23, 2 האצילים אשר רוח ה' דבר בם ושהם לא חטאו
 בדבר רק הבונה לפי סברתו שלא זכו להגיע למדרגת
 הנבואה כוקנים ושהאצילים אינם נדב ואביהו
 והוקנים ופирוי לא שלח ידו שר"ל נבאותו' ואנבי
 גרא ה比亚 דברים אחרים ונכנס בעובי הקורה
 ורצה לפרש עניין המלאך אשר אמר ה' אל משה
 Exod. 23, 20 הנה אנבי שלוח מלאך לפניך לשمرך בדרך
 בפרק' ולאה המשפטים ושתק משה ואח"ב בפרק'
 Exod. 33, 2 כי תשא בשאמר ה' ושלחתו לפניך מלאך לא
 רצה בו משה ופירש כי שנים אלו אחד' וכשראה
 כי הכתובים לא יסיעו דחק עצמו לומר כי מה
 Exod. 33, 22 שאמר משה אתה לא הורעתני את אשר תשלח
 עמי הוא בתמיה' וה比亚 אגדות מלאה שמות רבה
 ותנחותם והעיו לדברם הדברים האלה זה לשונו'
 23, 23 ועם היות שהושרשו בדבריהם שאין מшибים על
 האגדה ושחרדרש ידרש והמקרא יתישב על פשוטו
 כי לא ייחל ביאור הביטולים שיתחייבו לדעת
 המדרש עכ"ל. ואנבי נלאתי נשא וככלל לא יכולתי
 בריאותי אותו מלעיג בדברי רבותינו ועשיתי עליו
 השגות לבטל דבריו ולא אריך בהם פה כדי
 שלא לעאת מהמכoon' אמן עירך על קצת
 דברים השיבות עליו לא כלם ולא רובם על מה

שאמר כי ייחם השגתו לשגתם כפולה מכופלת
 מעך השגתו שכלייהם להשגת האצילים אשר רוח
 ה' דבר בם' השיבותי דאייכא למפרק ממה שראתה
 שפהה על הים כי לכל זמן וקבלת בידינו כי כמה
 תלמידים היו לו להלל הזקן רואים שתשרה עליהם
 סוטה מ"ח שכינה ממש אלא שאין השעה ראהו לך
 והחכמה מאין תמצא לאצילי בני ישראל שעדיין
 היו מלווכיים בטיט ובלבנים אם לא (בחכמת
 המספר) שני' ותוכנן לבנים תנתנו ואם רוח ה' דבר
 גם לא מהכמתם אבל הזמן גרמה והמעמד והוא
 יוכיה כי כל ישראל הקטנים עם הגודלים שמעו
 מנות כ"ד מפי הגבורה אנכי ולא יהיה לך וכי מאין חכם
 עדיף מנביא' וכי יאמר כי ביוםים אשר היו
 מיציאת מצרים עד מתן תורה לו חכמו ישכilio
 יבינו אמרתי אני אם אין תורה אין חכמה ותכילת
 אפשרות השגתם ביוםיהם ההם תהיה בדיניהם
 בדברה אפקוד לזרוך העם אליהם המפני זה
 נראה חכמתם ותשווה לחכמת הלל הזקן ויונתן
 וווחנן תלמידיו שלא הניחו לא דבר גדול ולא דבר
 קטן שלא עמדו עליו. והנה לא על הפירושים
 החדשניים אשר בדה מלכו עצא למלחמה כי דנתייהו
 לזכות תורה היא ושביעים פנים ל תורה והשומע
 ישמע והחריל ייחדל מלבד שעם אורך דבריו כבר
 נפל בהם איוה דבר מסכימים לאמת ואף כי לא
 בכוונה ממנעו אבל במרקחה. ונס לא על מה שנשאו
 לבו לחרחר ריב עם כל מפרשיה התורה האחרונים
 דנתייהו לכפ' חובה כי אמרתי מתווך המחלוקת
 יתברר האמת והמעיינים יבחרו להם הטוב' אמן

Exod. 5, 28

אשר נלאתי נשא כי גבה לבו עד להשחתת הניף
 ידו בבעל אגדה השיב על הדרש אשר לא כדת
 לא בMASTER פנים בלחש וברמייה. אבל חלל שמן
 בפודהסיא כי מלא לבו לאמר שיביא בטעלים לדעת
 מך, תלם המדרש, אוו לאונים שכבה שומעין אם לא נחש
 י"ז, נ' לכבודן של אלו תורה מה תהא עלייה. מי זה אמר
 לפוץ גדרות עולם אשר יסדו אבורי הרועים לא
 תקים כואת ולא תהיה רעה עוד בזאת אמרו שכונתו
 להמשך אחרי פשט הכתובים והדבר בהפק כי
 הוא הנע וועה הכתובים רחוק מן הפשט אלף
 Isa. 37, 32 אמרה במדת, לכן אמרתי שמע לי הבוחר החשוב
 Josb. 3, 4 כי יקום בקרבע מגלה פנים מוציאו לעו על דבריו
 Prov. 4, 25 רבותינו שטה מעליו ועbor לא תאבה לו ולא
 תשמע אליו.

Deut. 23, 9

ועתה אקדמים הקדמה קטנה רבת התועלת מאר
 בשתורדק בענינה תפיק להתריר רוב ספיקות זה
 החכם הבנויים על תוהו. רע כי דרך בעלי האגדה
 בפירוש הכתוב הוא על אחד מג' פנים. הפנים
 הראשונים הוא שעל פסוק אחד ולפעמים על מלא
 אחת יבואו דיעות אין קצחים מנוגד לקצתם וזה על
 דרך שאמר הלא כה דבריו באש וזה הרבה כמו
 Jer. 23, 29 מך, ב"ר שתמצא בתחילת ברא' רבא ר' פלוני פתח כך
 א' א' ורביה פתח כך וכך שאמר בראשית בשביול התורה
 Prov. 8, 22 שנקראת ראשית שנאמר ה' קניי ראשית דבריו
 Jer. 2, 3 ובשביל ישראל שנקראו ראשית שנא' קודש
 תנומה ישראל לה' ראשית וכו' והנה כל אלו הענינים יותר
 בגער ב', מלאו חסבול במלת בראשית. ואפשר שהכוונה
 (ילקוט שם, רמו רס"ד) הייתה להחיל התורה להבין ממנה כל אלו

הענינים ואין בהם סתרה . והפניהם השניים הוא
 שיביאו דעת אחד על פסוק אחד ולא ימצא חולק על
 הדעת ההוא כמו השניים על לא שלח ידו זהה Exod. 24, 12
 יורה שהיה מקובל אצלם ולזה הסכימו בו
 כלם מאיין חולק ומאלו הדברים הם דבריהם
 המתרגמים אונקלום וולתו אלא שבמקום שיש בו
 יומא נ' מחלוקת יטו אל הדעת היותר מפורסם . וכלל זה
 יהיה בירך שלא תהה מדברי המתרגמים ימין
 ושמאל וידעת שהגע יהונתן למדרגה קרובה
 למדרגת הנבואה . והפניהם השלישים הם שיביאו
 בכתב אחד דעתות מתחלפות אחד מנגד לקצתם .
 זה שני מינים אם שהאחד יסתור דעת חברו
 מדי ב"ר מכל וכל עד שהעקרין יתחלפו ואם שיורו זה
 ס"ד ט' לזה עקר הדרוש ההוא כמו אמרם בבראשית
 Gen. 26, 26 רבה על אחוזת מרעהו אחוזות שמו דברי ר'
 יהודה . ר' נחמייה אומר סיעת מן מרוחמוהי שאין
 ספק שדעת האחד ינגד לדעת חברו מכל וכל .
 Gen. 21, 33 ומשל המין השני הנה כמו האחד בoitutushash
 מדי ב"ר רב ושמואל חד אמר פרודס להביא ממנו פירות
 נ"ד ו' לאורים וחדר אמר פונדק לאכסנייא וכו' כל מיני
 סוטא י' (אולם מאכל וכו') והנה כשהיעין בדקות ב' אלו החכמים
 בשניות יש רב יהודה יסבירו לשרש אחד והנה שאברהם אבינו היה
 ור' נחמי מלמד לבאי העולם שהם האורחים יראת ה' ואהבתו
 Gen. 21, 33 והנה הכתוב יוכיח ויקרא שם בשם ה' אל עולם
 שיורה בזה ב' עקרין גדולים ר"ל מציאות ה' יתע'
 הנרמזו בשם המיוحد ושהעולם מחודש הנרמזו
 באמרו אל עולם כלומר סבתו . ויתחייב מב' אלה
 עקר שלישי והוא שהאל יתעללה ראוי שנעבד ולא

זולתו. וכל אלו העקריים היו מכחישים אנשי דרכו
 מורה נבו' כמו שהביא הר"ט במורה פרשת כ"ט חלק ג' ואם
 פכ"ט ח"ג הרבר כך שני אלוי החכמים לדבר אחד נתכוונו
 איך לטער במאי קמפלני ו אתה המיעין פכח
 עיני שכלך וראה כי החלוקת שביניהם הוא
 כמשיג אחד משינוי הדרוש כי אליבא דמאן דאמ'
 פרדס אברהם אבינו היה מלמד אלו האמנות
 לבאי העולם דרך קצחה מבלי שיטריה להטעים כל
 ההקדמות העריבות לעקרום נדולים והוא אמרו
 פרדס שהוא תואר לעיון השכלי להביא ממנה כלומר
 שהוא לבדו היה נכנס שם ו מביא הפירות שהם
 התולדות לאורחים. ואליבא דמאן דאמר פונדק משמע
 שהאורחים היו נכנסים גם הם שם ו שאברהם
 אבינו היה מלמדם אלו ההקדמות העריבות והוא
 ובו כל מינים ממأكل על דרך לכוי לחמו בלחמי
 Prov. 9:5 והתבונן והפלא מגובה משליהם באומרים פרדס
 ופונדק כי אין מדרך האורחים להכנס לפרדס
 בעת אכילתם כי הגן נועל. אבל הפונדק דרכם
 להכנס שם להיותו פתוח לרשות הרבים. והנה
 שאגב גרא ביארתי עני נאה. ואחריו ואת עיריך
 על עניין אחר למען תרע ותשכילד זה כי לפעמים
 יראה לך שדבריו החכמים יהיו סותרים זה את זה
 או שהוא יסתור את עצמו ואין כן לمعاييرים
 בהם בדיקות וכל זה להסתיר הסוד. ואם אין לך
 חניגה י"ג עסק בנסתירות צור תעודה ולא תהשדר חכמים
 מפורטים שנתאמתה חכמתם ובינתם. אתה לא הגעת
 פרקי אבות לקרסוליהם הוא והיר בגחלתם semua תכוה. ולא
 ב"ייד אריך פה בעניין הדרשות להביא בטולים לרעת

המדרש שהביא האיש הוה לפ' דעתו וגם מה שכתבתי נגדו כי יאריך הספר מאד ואני מכינהת האגרת הזאת כי כל מה שטרחתי להביא אליך ההשנות הללו בשתיין הימב הם כמו הצעות לבא אל תכליות המכון ממני כי לא יוכר האור כי אם בהפכו אבל על מה שרצה שלא שנו האצילים ושהאצלים אינם נדב ואביהוא והוקנים בתבתי עליו בדברים האלהי והנה הכתוב ברכמו נסתר העיר על מקום טעותם כי עלי דרך האמת מה שתחת רגלי אלהי ישראל הוא בעצם השם Exod. 24, 10 לטוהר ומה שראו הם היה במעשה לבנת הספר' חגינה י"ר ואמ' התבין זה תדע מה שאמר עקיב' לחביריו בשתניעו אצל אبني שיש מהו אל תאמרו מים מים משום שנאמר דבר שקרים לא יכון לנגד עיני ותבין כי ו"ז דוכען יש לה סוד' ומה שאמרו כי האצלים אינם נדב ואביהוא והוקנים אין לו שבת י"ר ראה ואנחנו שנלמד סתום מן המפורש נאמין כי פ"ה נדב ואביהוא והוקנים הם האצלים מפני שנאצלו מיתר העם' ומה שפ' לא שלח ידו שהוא לשון נבואה Exod. 24, 22 חורנו בכל המקומות ולא מצאנו לשון שליחות יד מצוי אצל נבואה אבל מצאנו אצל יד בשהי' נבואה שהוא היה כמו היה עלי יד י"י והתי עלי שם יד ה' יוד ה' הייתה אל אליו ולמה לא Ezek. 3, 22 תמצא מן הפטנים האמתיים שיפרשו אלא Kgs. 18, 45 Gen. 22, 12 כמשמעות רק אל תשלה ידך אל הנער' ומה שאמר אתה לא הורעתני את אשר תשלה עמי שהיה לשון תימה אתה אם לא יתמה כל הרואה בו וראיתי להביא לך כמה טעה וזה האיש

להיותו ג"כ מועיל לבינתנו ואגב גרא תשמע
 עניין נאה' אתה ידעת מה שתרגם אונקלום על
 זז, 24 Exod. ויאכלו וישתו והוא חראן בקרבניהם דאתקבלו' וגם
 מ"ד אש"ר מצא בואה שמות רבה שאמרו (בואה שמות רבה)
 מ"ה ה' ויאכלו וישתו שונים עיניהם מזו השבינה ר' יוחנן
 אמר אכילה וראית כד"א באור פנוי מלך חיים וחשב
 Prov. 25 זז אбел כהכמ לחייב סמרק לדעתו מהמאמרות הללו
 וזה החכם לשגניע אצל לא שלח ידו' ומצא אונקלום
 אбел לשגניע אצל לא הנזכר נבראו שגנום
 תרגם לא הוא נזקן נשר נבראו שגנום אונקלום מסכימים לדעת רבותינו שאמרו מכאן
 שהיו ראויים לשיחות יד וכשהלא ידע הדרך
 ישכן אור יחס לאונקלום סכליות בחשבו שהוא
 סותר דבריו שאמר למעלה והוא חראן בקרבניהם
 דאתקבלו' ולמען הוודיע כי הוא הסכל ולא אונקלום
 וראיתי להשמע כוונתי בזה העניין והיה לך למשיב
 Ruth 4, 15 נפש ובתנאי שתוכר מה שכתחמי לך למעלה כי
 אחד מדרבי בעלי האגדה היא שכתחמי לך
 שלפעמים יראה שדבריהם סותרים זה את זה
 וכו' ומכח דברי תדע כי דבריו אונקלום מסכימים
 אלו לאלו וגם אל דבריו רבותינו ע"ה. דע כי גם
 שכחהו אונקלום ורבותינו השגתם כמו שזכרנו
 למעלה אין הכוונה מהם שלא טעו בדבר מה'
 ואם תדקק חטא שדעתם הוא שלא חטא בנכבד.
 ר"ל במה שהשיגו ממציאות האלק' יתעלה כי בזה
 היה השגתם שלימה כמו שנאמר ויחו' את
 Exod. 24, 11 האלק' שהוא ראית הלב בלי ספק וכן לא נבלו
 חניה טו' עם המצעדים בנטיעות כי אלישע אחר שקוץ'
 בנטיעות חטא בנכבד יהיה מכת דואג ואחריתופל

אכל אצילי בני ישראל חסידים גמורים היו כי לא שנו אלא במה שתחת רגלי אלק' ישראל וקבלו ענשם במה שמחו מיתה נופנית בתבערה חגינה י"ד כמו שבא בקבלה רבותינו והוא בן עזאי שהצין ומת ועליו נאמר יקר בעיני ה' המותה לחסידיו' Ps. 116, 15 Gen. 4, 4 ו גם קבלנו שהבל גם הוא הביא מבכורות עצנו והצין ומת' וגם תמצא מה שאמר ר' יוחנן אכילה וראית אינו חולק על תנא קמא' ועתה נתישבו היטב דבריו רבותינו ואונקלוס' גם ראיתי להעירך אחוי שבאו לידי ספרים רבים ובכללם ספר מיוחס לר' דוד מרока (מרטיקא) נקרא זכות אדם' ולא רציתי לעשות עליו השנות מעט שאסור להנות בו' כל זה כתבתי לך למען תזהר מהם ומהדורמים להם ואל זה כיוון הר' ר' משה מריאיטי ולא דיין למעיקים העלמת החוקם ושום האמת נעדרת כמת ולית דיין יספיקו עוד למזוני סכליות קניini לידי נבראים מקדירים החכמה שעור הקומה ונעם הפנים מחוזות כונה ממנה שעם המיעיקים الآخרים נוספו גם אלה להטרידנו מן האמת.

ומעתה אתחיל בעורת האל לבא אל המכובן והגני משכיעך שלא תראה את אשר אכתוב אליו' מכאן ואלך ולא תמסנו אלא לאנשים הנונים שבאותב' ^a שהיו יראי שמיים וכי שיבא לידי וזה החיבור הוא Prov. 16, 1 מושבע ועומד במק' ומה' אשימים מענה לשון.

אתה ידעת אחוי כי החכמים וגם הפיד' לוטפים הסכימו שיש לשכל האנושי גבול לא יעברנהו' והנה כאשר עיינתי בדקות מצאתי שואת ההקדמה צורקת במנוי החקירה שם שלשה לפי

הכוונה האלהות. הראשונה היא החקירה באלהות להשיג ממנה טה שכיבולת האדם להשיג. והשנייה החקירה בפועלותיו, והשלישית היא החקירה בטעמי המצוות, אמן שואת ההקדמה תצדק בחקרת האלהות וה מה שיקל עיינו כי גם הפילוסופים יסכימו בזה כמו שאמרנו שאי אפשר להשיג ממנה ית' כי אם מציאותו בלבד. והמקובלים אמרו כי הנ' ספירות הראשונות לא ידבר בהם כי אם דרך כלל בדברים מורים על מציאותם כי החקירה האנושית לא תשיג. לדעת טמנו כלל ועל זה אמרו רבותינו הנגה יג זיל בוטפלא מפק אל תדרוש. אמן מפני שיש מדרנה אחת לטعلا מהחקירה האנושית והיא מדרגת הנבואה מצאנו בקבלה שיש מי שהשיג ראש השנה גם בהם, וזה אמרם מהן' שעורי בינה שבולם נdryim ל"ח נמסרו למשה חוץ מאחד.

ולבן אחיו הוזר בדיות מקצת המתוקובלים האחרונים שהתריחו את עצם להנich הנ' שעורי בינה ול"ב נתיבות חכמה כי כבר באו לידי מהם ובעיני בהם בדוקות מצאתי שדבריהם הם בלי יסוד. ואינו די שלא יועילו רק שיזיקו להתריח המעיין בדבר שאין בטבע השכל האנושי משיגם. ויש לנו ראייה מן הכתוב שהנתיבות הם סתומים ולא השיגום אף המלאכים שנאמר נתיב לא ידעו עיט', אמן שבחקרת פעולותיו תצדק ואת ההקדמה, וזה גם כן מבואר כי ידעת שכל החכמים וקצת נביאים נסתפקו בעניין צדיק ורע לו רשות טוב לו. ונם רבו בזה הריעות עדרין לא נתקרה דעתינו כי לא ידענו איזה מהם או אם

א' מהם יצדק. ונש במעשה בראשית יקרו ספיקות
 גדולות כי יראה לפי פשט הבהיר שלא בא
 לפועל הכוונה הראשונה אשר עליה נברא
 האדם וכן יקשה למה נברא הנחש להסית
 ולהריך. ועל אלו ועל דומיהם אמרו כל האומר
 מה לעלה מה למטה מה לפנים ומה לאחור
 חגיגה טז כל שלא חם על כבוד קונו וכו' ונש בטעמי
 המצוות תצדך זאת ההקדמה כי בbijour אמרו
 2, 19. Numb. במקצת יומה שטעם פרה אדומה לא נגלה
 יומה י"ד רק למשה. ואין הכוונה שלא יושג מטעם המזויה
 כלל כי כבר באו בספר הזוהר טעמי פרטיו
 וזהר חיקת ק"פ ואת המזויה כמו שתמצא ברקנאטי אמנס
 רקנאטי על עניין אחר אמרו שלא נגלה רק למשה והוא
 אמרם מוה ומזין עליו טהורים ונונע טמא. ועל
 זה אמר שלמה אמרתי אחכמתה והיא רחוכה ממני.
 23. Kib. ובזה המקום רأיתי להביא אלק סוד הר"ר משה
 הריאיטי אשר יעדתי לך הגעה לידי בהיותי בבית
 אדון הרב אביך ע"ה ולא יכולתי לרדת אל עומק
 דבריה אלא אחרי ימים רבים שקראתי בספריו
 הקבלה. ואלה דברי הרב זיל. צבא אשר לך עלי
 ארץ עין שא למרום אל האב היוצא מאור כshed
 תרייטי ואור החדר הזוהר עליו עמוק רום ובפנוטך
 לדром כי תראה ערום הויאל ועליך המזויה
 לתروم כסחו אם כשל ונפשך לא תחשל לפני
 אבותך הנזוקין השור והברור. ותחשוב ותבור לשונם
 כי המבעה הוא האדם וסוף הבהיר לבא הוכן
 מורה נבו, בשרשו ובلتוי הוחש כנחש במשמעות ולא ידע טיבו.
 א' ב' ובעל המורה בשער הוה אמר ישתחב בעל הרzon

אשר לא הושג תכליות בונתו וחכמתה כי באשר הוא סוף האדם סוד הקדושים נעלם וישיב ארון העולם כך עליה במחשבה לפני אמרתי התשובה אשר הביאה עמה הנפש קשורה בהבנה ולא תטעה לדעת נסתרות אלה וכיוצא בהם אבל כי התשובה הנבואית הקשורה בנפש העומדים בסיני ויצאה נפשם לקול האלוק' ישתבח שמו השמורה ותמצא בפועל עת כי ת מלא הארץ דעה את ה' ועיניכם תראנה מהלך הנפש הזאת כאשר בתריש הולגת תריש' ובתריש בקרבה במצולה סוערת מלחה נלו מבלי דעת ומעיקיה מסביב עצמו מספר ורצה אל אחريתה לרוח יומה וימה לא יעמוד מזעפו' בן הנפש הזאת אין מנהל לה והשל מבין בחותה יושב ודומם לא זכורה ולא יפקידה עד אחريת החלד' וכי יתן יוחקו המורים שהנפש עקר היוצרה ולא הגוף ואשר לא יפנו לדעת ממנה כי אם השם בלבד' יתבררו מקובל הعبادות מי מרוה תשבותומי מקשה עורף ואשר דבריו בטל וכשעירום או אם שעירום ירקרו בחדריו' אלו ערוגות בשמי בהם ארעה גם כי ידעתינו ערבי שלפֶל חתולתי' ושירום כאלה אשור רוח ילדים לעורך ולא גדויל הדור' הדור הדור על מאור הדרושים הנעלמים הבוחר החשוב ויום תשוב ותשב על בארות החכמה העמוקים מחריש לדעת ומשתאה פכח עיניך וראה חכמתן של ישראל' ואני ונפשי ידעתך ראות כי מלהא דמנニア ואקדים ואומרה ביום נעורין בנית לי בתים קורי עכבייש על תחווה הנגדתי חובות בטלי עד בלי רוי ולפרעם ודאי אני כדי עד שקטתי רקמתי יריעות למקדשי הקטן. חוקתי אח"ב חוקיים לקיים סגולות Hab. 2, 14 Jps. 2, 15 5, 59, 16.

מחשבותי ואומרה לנפשי אם יבא בעל חובי אל המחנה הא' ורחהו' והיה המחנה השני נשאר לפלטה'. Cant. 8, 14 סבי על הרוי בשמות פן יאמרו לך למה באת ועל מה אם לעבוד עולם מדומה או ח"ו שמא אביך האמוריו' Ezek. 16, 3 ואძק חתית . ימיך נפשי קל' המרוין בספרים בתנועה היומית אשר אין ולמהרותה דמיון ואמ אחר מתינות ככבי שבת טעית ולכון את מתרשלת אל אנה אחר פניהם מועדות ובימי שנה לא יספרו ונחפש אוצרות מחשבתך שימי לבך אל מהלכי הרוב אשר בו אוכלה לחם עצמות יבש נקודים הצדקה אשר הכינותי' ואם באhabitך הרפיון חשבת שתשלים הצלחתך בידיעה או במעשים זאת עצחי שימי במקום או המבדיל ואו המדקפת כי אמנים שנייהם כא' גם כי נרבה בהם וכי האפשר אלה מפה ואלה מפה לא יגיע ערכם מול גמול היוצר כטפה אל נחל ארנון ודღף אל פה ע"ב.

ועתה שמע כוונתי בתחילת בא להודיעך כי Mic. 7, 20 אברהם אבינו ע"ה נתנה לו מרת החסד ברעם' חסר לאברהם ואומ' כי באמצעות החסד מקבל השפעה גם מהספירות עליונות כי הם ישפיעו על החסד והחסד לאברהם' והוא אמרו הוויח עליו מעומק רום' ואח"כ יאמ' כי בפנותך לדרום וכו' כל' שתחזר לזאת המדרה השפעה הויאל ועליך מצוה ליתרונות כתיהו אם כשל כלום' שעליך הדבר לעשות לפי שבתתך פרוטה לעני תהיה סבה אל שיוושע החסד מהספירות העליונות' וזה כי על צד הנמול החסד ישפייע אל הספירות שלמטה הימנו כדי שישפיעו عليك מה טוב ההוא' והוא יקבל

מאשר לטעלה ממנו כי גבוה מעל גבוה שומר,^{7, Koh. 5,}
 ומעטה תחיל להכין טעם כלל במצוות המעשיות
 כי כל פועל ה' למשנהו. ואט' כי אם העשה וה
 נפשך לא תחש לפניהם אבות נזקין השור והבור.^{Prov. 16, 4}
 והרמו למדת הפחד וההוד שהם מעד שמאל
 כמה דאמ' ופניהם שור מהשמאל ושתי בתיהם דינין
 יושבים כמו שתמצא בקבלה. ואט' אח"ב וחשוב
 ותבור לשונם כי המבעה הוא האדם כלומר
 בשימנע האדם מעשיית המצוות או אם ח"ז יעשה
 עבירות יהיה גרמא בנזקין ותבא מרת הדין
 לעולם והוא סוף ההבער לבאי. ואח"ב אמר כי
 זה ההבער הוכן בשרשיו ובלוו מוחש כי היא האש
 שעתיד הב"ה להפיל על הרשעים ליום הדין
 כנחש במסבו כמו הנחש שהוא המלאך המmitt
 ושהוא ג"כ בלחוי מוחש ולא נודע טיבו כלום'
 שלא נוכל להשיג למה נברא במעשה בראשית
 להטריד האדם מלויות בוראו. ואח"ב אמר' ובעל
 המורה בשער הזה אמר ישתחב בבעל הרצון אשר
 לא חושג תכליות כונתו וחכמתו ר"ל שלא
 המקובלים בלבד ידעו שאין בכח השכל האנושי
 להשיג הדברים הללו ודומיהם מפני שיש לו נבול
 כמו שכתכננו לטעלה. אבל גם המתפלסים השינו
 זה וرأיה כי הר"ם בטורה פרק ב' חלק א'
 מורה נבוכ' כשבדבר בווע העניין אמר ישתחב בבעל הרצון וכו'。
 א' ב' כי הרגנית שהקירה האנושית תקוצר מלהשיג
 דברים כמו אלו. ואח"ב אמר כי באשר הוא סוף
 כל האדם ר"ל כי החקירה לדעת כי למה נתן
 לוה המסתית יכולת להיותו סוף האדם. כי בן נקרא

בכא' בתרא מלאר המות קץ כל בשר ואט' רוז'ל יורט ומטהעה
 ט'ו עלה ומרגנו נוטל רשות נוטל נשמה' . זה ג'ב
 סוד הקדושים נעלם מדוע ייטב בעני ה' שהקאנור
 יהיה המוסר וההורג כמו שמצאנו באוכ' . וישיב
 אדוין העולם כך עלה במחשבה לפניו ואין להרהר
 אחר מדותיו ע'ב צרייך לביאור . ומכאן ואילך אין
 בו נסתיר . ונשענתי על בינהך הפרישה מעצמך כי
 מה שאט' בימי נעורי בניה לי בתים על תוהו
 רמו אל החלק הראשון הנקרא אולם שהביא בו
 כוונות הפילוסופים ובאמרו עד שקמתי רקמתי
 יריעות למקדשי הקטן רמו אל החלק הג' מטאפרו
 הנקרא דכיר שכולם דברי קבלה ודוי לך בואת
 ההערה . כל זה כתבתי לך לאמת לך ההקדמה
 הראשונה שיש לשכל האנושי גבול לא יעכברנהו.
 ועתה אבאר לך הקדמה אחרת הכרחית מادر
 והוא כי באלאק' יה' תחילת המחשבה וסוף המעשה
 הוא בבת אחת בלי אמצעות ומן כלל' . ואע' פי שהמציא
 בדברי רבותינו דברים יראה משפטם שיש בפעולות
 האלהות אמצעות ומן ובפרט כשיפלו בפועל ההוא
 חלוקות רבות ויאמרו שהאל בחר באחת מהם יותר
 מבאהרת כמו אמרו בכרזיות הרבה בעניין הכרזיה
 מדי' פ'ר' ג' י' דין הנין לי ודין לא הנין לי אל הטעה שייה
 שם אמצעות ומן כלל' כי לא במחשבותبشر
 ודם מחשבותיו יתעללה . והוא סוד בונה עולמות
 ומחריבן כמו שהמציא ברקנאטי פרשת ולאה
 המלכים . ואחריו הודי עותך כל זאת ראייה
 להעיר על סדר הספירות מפני שראיתו בזה
 למקובלים האחרונים דעתות מתחלפות בציור הידעיה'

מדרש ב' ר' פ' ט' ב' רקנאטי אלה המלכים

ולא אטריך עצמו לבאר סוד כל השמות והכינויים אשר לספריות כי רבו בזה הפירושים תמצאים אם ט' האוריה תבקשו. והיוותר שלם שביהם הוא מה שבא בספר האורה ומשם תשכיל. ואם תשאלני למה רבנו שמות הספריות עננה אותה שמע לי' דע כי כל התורה ולומדיה ומצוותיה אינם אלא קשר הספריות ומפני שרבו המצוות והספריות שבאו בתחום לא היה יכול לשחף בשם אחד משותף שיובן ממנוע כל הספריות ומהוצאות הנקשרים בספריה ההייא ולכנן באו רבוי התוארים וחבן. וטרם אבא אל המכון אקדים לר' הקדרמה. אתה ידעת אחי כי כל החכמים שדרבו בחכמויות מתחלפות כלם מכובנים להשיג הקשר הזה מהמציאות בכללו ובכאן טעו הפילוסופים בהאמנים שככל האדם יספק לויה מולחת קבלה. ובאשר השינו בעיונים שיש סבה ראשונה בהכרה מורה נבוכי שהוא השכל והוא המשכילה והוא המושכל א' פ"ח כמו שביאר הר"ם במורה פרק ס"ח חלק א' כדי להעלotta אמר' ש"ה ית' אינו משגיח בפרטים כמו שתראה מדעת ארسطוי' כמה שאחר הטבע שאמ' שהשגחת ה' והגהנתו אינה מתפשטת אלא עד גללי הירח. ורבים מבני אומתנו המתפלסים נמשכו אחר זה הדעת כמו שהראיתיך למטה. ומפני שלא השינו אלהות אחרת כי אם הסבה הראשונה דברו דברים לא כן על ה' ית' כי נסתפקו בעניינים רבים ולא ידעו דרך ישכון אור ורצו להתחכם בשכלם בדברים שאין השכל ראי לחשוב בהם כ"ש שלא יוכל להחליט המאמר שכן הוא וזה היה טעותם הנדול. אמנם אנחנו שקבלנו

קיבלה אמתית מאברהם וממשה ע"ה שהחת
הסבה הראשונה יש הארץ העליון והוא קשור
בسبה הראשונה שלחה קשורה בנהלת כדי
שלא יעלה בדעתך ח"ו שייהי שם פירוד כלל.
ועוד ארכיב לך המאמר בו הטעם לא תהה
אשרך מני הדרך, אנחנו נתן עליות אל הסבה
הראשונה יותר גדול מן הפילוסופים וזה כי
נאמר שהג' הספירות הראשונות הם אחת על
דרך שביל ומשכילים לא ידברם בסוג
ענין אלא על דרך המציאות בלבד. ואם תשאל
המקובלים מהו הסבה הראשונה ישיבו לך כי לא ידעו
מה הוא, ואם תשאלם אם הוא יודע ומשניהם בפרטם
ישיבו שאין שביל האדם הנגבל מישיג במאה שהוא
בלתי בעל תכליות ועם כל זה הם מקיימים שיש
השגהה פרטית על הדרך אשר תראה, ועתה עשה
חולין פ"ט אונך כאפרכסת ושמע את אשר אני דובר אליך.

הדרעת הנכוון בסדרו הספירות לע"ד הוא כמו

ט' המערכת שבא בספר המערכת. כי כתר חכמיה בינהם
פ"ז ראש אחר וחדר מצד ימין ופחד מצד שמאל
ותפאהרת באמצע תחת החדר והפחד. אבל מטה
הוא כלפי חדר, ותחת התפאהרת הנגלה מצד ימין
והחדר מצד שמאל ותחת נצח והחדר יסוד ותחת
יסוד תלבות מטה מצד שמאל. וזה לך צייר
היריעה לפִי ואתה הבונה. וזה לך הביאור, האין
סוף אשר שמו למטה מעלה מהכתר הוא להוות
שהכתר הוא בלתי בעל תכליות ומה שציוירוהו
חציו שחור וחציו לבן השחרות יורה כי מי שיעלה
במוחשבתו לחשוב מה למטה הנה הוא נכנס

ס' יצירה
פ"א מ"ז

(Peres
Gerondi).

See p. 32

בחשך ואפלה לא יוכל ליצאת ממנה, והוראת הלבן
 לרמו כי ספירת הבתר מצד עצמה היא אור
 ולא חשך ואין סוף ר"ל שהוא בלתי תכליות
 ובכאן ראוי להעורך על המחלוקת אשר בין
 המקובלים האחרונים כי בעל המערכת סובר שאין
 סוף (הוא) מדרגה למעלה מהכתר ושממנו נאצלו כל
 ס' המערכת הספורות, ובעל אורה סובר שהכתר הוא האין
 פ"ג סוף על הדרך אשר ביארתי וاع"פ שאניرأוי
 להבהיר אראך דעתך בזה אחרי עייני בספר הבahir
 ובקצת לשונות ספר הווהר ועליהם נשענתי וכן
 בכל הדרברים שמצאתם מחלוקת בין המקובלים
 האחרונים אנכי משתREL לחפש באמצעות רבותינו
 לראות לאיזה מן הקוצאות דעתם נוטה ושם אטע
 אהלי אפרני אני נמשך בזה אחר דעת בעל בספר Dan. 11, 45
 האורה כאשר הריאתיך למעלה ומצאתי סמך לזה
 מבעל בספר הבahir ונקלם לייחיד הרוכב על שבעה
 ואמ' על אנכי ה' אלהיך כדי שלא יאמרו אומות Exod. 20
 ס' הבahir העולם הויאל והם י' מאמרות לי מלכים שמא
 לא יכול לדבר על פה אחד כתוב אנכי וככל כל ה'
 ומאי י' מלכים ו' קולות ו' אמרים ומאי אמרים
 Deut. 26, 18 דכחיב זה האמייך ומאי ניהו שלשה דכחיב
 Prov. 4, 7 ראשית חכמה קנה חכמה ובכל קנייך קנה בינה
 Job 32, 8 בר"א ונשمات שדי תבינים נשמת של שדי היה
 התבינים שלשה Mai הוי כראם' ליה והוא סבא
 חגינה י"ג לההוא ינוקא במופלא טמן אל תדרש ובמכוסה טמן
 אל תחקור במה שהורותית התבונן, גם במקום אחר
 ס' הבahir נ' מהבהיר על או תקרה וה' יענה ומאי ניהו או
 Isai. 58, 9 אלא מלמד שאין ראוי לקרות הא' לבדה אלא

ע"י השנים האותיות היושבים ראשונה במלכות ועם
הא' הם נ' נשארו ז' מי' מאמרות והיוינו דברתיב
או ישר משה ומאי ניהו ג' מאמרות ראשונות
Exod. 15, 2 כתר עליון וכו' מכל אלו המאמרים יש להוכיח
שאין להניח מדרגה אחרת אלא הנ' ראשונות
שם אחד והוא' שהם האדם העליון ובת וגו וזו
זהר בראשית ל' א"ז' ובספר הווער אמר' שהחכמה נקראת ראשית
Prov. 3, 19 והבונה שהיא ראשית הפעולה כד"א ה' ב"א
אמנם ספירתה הבתר לא ידובר בה' וזה לשון ספר
הווער דהא בתרא עלאה טמירא היא קדמתה
ועל דלא עיל בחושבנה תניינא هو' ראשית' גם
במקום אחר אור דא רוז סתימה וכו' עד דהא
אין סוף בקע מאירא דיליה ונגי האי נקודה י' וידוע
שהי'וד רמו לחכמה' גם בסוד התפילין המציא שר
בראשית שמעון אמר' וחבריא יתבו דרומה אוקמיה ברוא
ללהון בתוי תפילין בהאי גוננא קדש לי לקבל
בחרא עלאה דבולה וכו' כמו שתמצא בריינאטי
Exod. 10, 2 פרש' בא אל פרעה ושם אמר ג"כ ומילין לא
ליקנאטי מתיישבן לנגן Mai טעמא בגין דברת עליון הוא
בא אל פרעה כליל כלל ולא בחושבנה' גם מלאו המאמרות יש
להוכיח שאין למעלה מהבתר מדרגה אחרת אבל
סוד האין סוף שכתבו הראשונים בידועה הוא על
הדרך שביארתי לך' ועל זה לא עשו לזאת העגולה
צנורות' ואם היו כל הספירות נאצלות ממש
במאמרם הי' ציריכים לעשות לה צנורות עכ"פ'
ובאו קצת האחرونים והוסיפו מלבים בזאת העגולה
סבת הסבות ועתה העילות' וטעות הוא בידם לפי
דעותיו והראיה הגדולה דבריו ר' נחונייא בן הקינה

בהתפלתו הידועה ואלו השלשה ספרות נואלו הנ' ספרות) הם אחד ונקראים היודע בנגד הכתר והדעת בנגד החכמה והידוע בנגד הבינה, ונעשה הכל ראש אחד וכו'. ותבין מכאן כי מה שציירו הראשונים עגולות אין סוף על הכתר אינו אלא לומר לכך שאע"פ שיראה מצד זה הציור אשר עשינו אל הספרות שנרצה להגבילם רע כי אין להם גבול מלמעלה להיות הכתר בלתי בעל תכליות והוא אין סוף, ובחדיא אמר בספר יצירה פ"א מ"ד עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשרה אע"פ שבعليו וזה הדעת פרשו בunning אחר מ"מ תבין אם תקרא שהນון הוא לפניו בפשטו, ועוד ראוי להוסיף לכך ביאור על זה מכח ראיות אחרות, הראשונה כי יתחייב לפיה סבריהם שייהיו למעלה מהאדם העליון שתי סיבות הא' אין סוף והב' ס', המערכת (אלחות-בתר חלמה בינה שם ג"כ מורים שאלו הנ') בסame באחד כמו שתראה במערכת ואין השבל מאמת להרבות בסיבות, ואם תשאלני ולהלא גם אתה אומר, שאחר השלוש הראשונות שהם אחד באמת יש סיבות אחרות מהם ז', ותקראם האדם העליון איך יהיה זה, והנני משיבך כי אין הסתירה להרבות בסיבות משלשלות ונאנצ'ות מן הסבה הראשונה ולמטה ר"ל להניח זו הספרות שהם האדם העליון ולמעלה יראה סתירה אצל השבל אחר שאין שם אלא הסבה הראשונה והפעלים שהם הו'. הלא תראה שהפילוסופים ג"כ שמו י' סיבות משלשלות זו מזו אלא שבבחשבם לעלות ה' ית' אמרו שהסבה השנייה לבדה אצילה

מהטבה הראשונה . והשלשית נאצלת מן השנייה .
ו אמרו שהם נבדלים זה מזה כי עכ"פ הפילוסופים
גונבי החכמתה כי שמעו עניין העשר מזמן הנבואה
והיא קבלה מאברהם אבינו כמו שנראה מספר
יצירה . ובאשר לא יכלו להציג אמתת העניין נתחכמו
משכלם ל לעשותם נבדלים . אמנם הקבלה האתנית
אמתה לנו שהי"וד הם אחד על האופן שאוכיר
בע"ה .

פ"ז צירה
פ"ז מ"ד

ו עוד ראייה אחרת מאותיות השם המפורש
שהם מעלה אחת למעלה מהבתרי אתה התמצא
בדברי המקובלים הראשונים והאחרונים כי שם
יו"ד ה"א וא"ו ה"א היו לרשות הנקרא
מדת רחמים . ונום בן לפעמים תמצאו שירמו
לספרות אחרות הוא על המעת ואינו כלל סבה
גדולה . והאחד מהם אמרם ז"ל לא דין לרשיים
שאיןם מהפכים מ"ה למ"ר אלא שמהפכים מ"ר
למדת הדין . אמנם עיקר וזה השם בכללו הוא על
התפארת . אבל באתוותיו דרך פרטית יורה גם
בן על ספרות אחרות כי הוא"ו יורה על הת"ת
שהוא הקו האמצעי וה"ה הראשונה תורה על
הבתר וזה האחרונה על המלבות כמו שתבין
ברקנאי הסברות על זה . והנה כי להיות ספרית
הכבר נעלמת עד אין תכליות בן בא רומו בו
סתום מאר שהוא עוקץ הי"וד . ומכאן ולהלאה מרע"ה
לא רמו לנו ספרה אחרת ואם הוא לא שנה
AINHO מניין להו . ולפי דעתינו כי סכליות הוא להאמין
בדבר שלא בא לו רמו בתורה שהוא אווצר כל

הנסתירות ובפרט בעניין האלוהות' הא לך ראות ברורות
שאין להניח למעלה מהכתר מדרגה אחרת לפי ע"ד.
ונשוב לדברינו בסדור הספירות' דע כי
המקובלים האמתיים אשר ידעו כוונת הנביאים על
מתוכננתה היא זאת שקדום בראית העולם לא
הוצרך ה' יתעלה לנגלות ה' ספירות אבל בבריאת
העולם נילה אותם מפני שבאמצעותם אמת' והיה
ר堪נאטי' העולם כי כמו שהר"ר מנחם מרכנאנטי פ"י בפר'
וישלח ט"ה וישלח של כרחנונו אנו צרכיים לומר אחרי
ראותינו שהעולם פעמים ברחמים ופעמים בדין
שאין השינוי מעלה העלות ית' רק פעם פעול
בזה ופעם פעול כזה כאומן בכליו שאי אפשר
לעולם להתקיים בלתי הסכומי כי לווי מדת החסד
לא היה תקנה לאדם אחרי חטאו ולowi מדת
הגבורה לא היה עונש לחוטא וכן בכל המדות
אף כי כלם אדוקים זה בזה ורוח אחד לכל.
וזהר ^{ט'} ובספר הווהר תאנה אי עתיקא דעתיקין קדישא
נשא קמ"א דקדישין לא מתקון בהדין תיקוני לא אשתחחו
על אין ותת אין וכלו הוא ככל הואי ע"ב.
ובהגנות הפעולות היה התפשטותם . ואופן זה
ההתפשטות מלאו ה' אין דבר נברל מהסבה
הראשונה עד שייהו הוא והם שני דברים חולקים.
אבל הם כחות שהיו בו ית' כמוסים וחותמים
קדום הבריאה ובשעת הבריאה נתגלו . וכן הוא
והם דבר אחד כשלחת קשורה בגחלת אין
שם פירוד כלל חיליה . ומאמת' רוז'ל על מלת
או יאיר עיני שככל והוא אמרם בא ונקלם
לייחיד הרובב על שבעה כי הא' רומות

לשלש ראשונות שם א' באמת' והוא רמזו לאם
העליאן ובת זונו כמו שהמצו בפרות' וכדי
להסביר בינה אתחיל זה העניין ממטה למטה.
דע כי כישראל עושים רצונו של מקום ובפרט
בהתותם על ארמותם ויקיימו הסדר האלקי בעניין
הקרבנות ויתר המצוות הם מעוררים הכהות
העליאנות הללו להשפיע עליהם מן הטוב כיד ה'
Gen. 2, 6 הטובה עליהם וזהו סוד ואד יעלה מן הארץ כי
צריך שהחתעוורות יבא מלמטה כמו שדרשו רוז'ל
יבמותס' על זה הכתוב מכאן שהקב"ה מתחאה לתפלתן
של צדיקים. והתבונן מאר בזה המאמר הנפלא
זהר בספר הזוהר ואד יעלה מן הארץ מרעה תחתה
בראש', ליה אתער עובדא לעילא ת"ח תננא סליק מרעה
בקדמיה ועננה אתער וכלא אתחבר לבתר דא בדא
כגונא דא תננא דקרבנא אתער מתחא ועבד
שלימיו לעילא ואתחבר כלל דא בדא ואשתליםו
כגונא דא לעילא אתערותא שרי מתחא ולבתר
אשתלים כלל. ואלמלא דכנסת ישראל שרי
באתערותא בקדמיה לא אתער לקבלה ההוא
دلעילא ובתיותה דלתה אשתלים לעילא. והכוונה
בזה המאמר כי צריך שכנסת ישראל של מטה
תער לכנסת ישראל של מטה בעשיית הקרבנות
והמצוות והתפילות יותר המצוות. והביא סיוע וראיה
לדבריו מן הדברים הטבעיים כי האד הקטורי
הרמו במלת תננא יעלה תחילה מן הארץ ויפגש
באד הלח הרמו בעניין עננה במאם' הפילוסוף
ט' האותיות בספר האותיות. ואח"כ ישוב המטר לרות צמאן
הארץ וכישראל עושין בן נמצא שלפי הסדר

הטבעי ממש בנצח ישראל של מעלה תשפייע עליהם מן הטוב הגופני והרווחני ומפני שאין לאו ידה מצד עצמה כי היא בשפל המדרגה צריך שתפנה אל היסוד לקבל ממנה ומעטה לא ברכות ז' יקשה עלייך אמר רוזל מנין שקב"ה מתפלל וכו' ואמרו יחי רצון מלפני וכו' יאיר עיני שבליך כי הכוונה אל מה שלמעלה ממנה והבן וכו' היט' פונה אל הנץ' והחזר לכלל מהם וכן כלם עד הברכה העליונה שהוא מקור שאין פוסק משפייע ואינו מקבל וכל הצנורות יעדמו על מתכונתם בשלמות.

ובשייראל ב"מ חותמים נמצא שבחברה הסדר הזה מסתלק והוא הסוד שחתא האדם התהtron פוגם באדם העליון והפניות הוא כי באמצעות החטא יתקללו הצנורות ולא ישפייע זה לויה אחרי שהמקבלים שם ישראל מנו הטוב מהם ואין פיגם גדול מזה כי פטחים ק"ב יותר משעהן רוצה לנתק הפרה רוצה להניק וזה הפנים לא יעבור למעלה מהחדר' וזה כי גם בשיחרב העולם לחטא האדם אלו הוא כחות ישבו לעניין אחד וייהו כמוסים בבינה לכך נקראה הבינה תשובה כי אליה ישבו כל הבהירות וזה מפני שלא יהיה להם על מה להשפייע. ועל דרך זה תוכל להעירך עניינם ר"ל מהתפשותם והתקבזותם עתה ובכל זטן Num. 14, כי לפि הפעולות הנעות למטה בן יהיה התפשותם ונדרם' והוא סוד ועתה יגדל נא בח' ולבן יו"ד דיגדל היא רבת' והפך זה צורILD תשי היא זעירא בהפק' אמן על הסבה הראשונה לא יפול בו וזה העניין חלילה כי הוא המקור

זהו סוד אם חטאתי מה תفعل בו הנאמר על הסבה הראשונה כי אין הפנים עולה שהיא כי גם הפילוסופים השיגו בעיונם שאין בסבה הראשונה התפעלות ושינוי חיללה, והביאו על זה מופתים חזקים ואל זה רמזו באמרו אני ה' לא שניתי, ואל יקשה עלייך לפיו זה המשל שהבאתי לך מעניין הכנסת ישראל למה נבראו האומות כי הסור הזה המשמענו מkeitו ממני וככלו מדבריו המקובלים בשתחميد הקראיה בחם, כי אין כוונתי בזאת האגרת להביא לך כל דבריו הקבלה אלא לפתח פתח לך בקשר המזיאות למען תוסיף לך בקריאתך בחיבורים الآחרים, אמנס תדע כי האומות נ"ב בקיימים ו' מצות שנצטו בני נח יעשו תקון מה בצעירותם אבל איינו תקון שלם כמו תקון התרי"ג, ובזה המקום ראוי לך לעניין הספירה התחתונה שהיא מלכות אחרי שהתחלתי מלמטה למטה מפני שענין זאת הספירה היא יותר קשה לצייר מכל ענייני הספרות האחרות, וזה מפני שתמצוא בדבריו רוז'ל דברים מוראים שם באחרות שלטה עם הספרות שלמטה ממנה ואין בלאם ס' הבוחר והנני מביא לך המשל שעשו בבהיר והביאו סוף מ"ט הרקנאטי בסוף בראשית, מלאה"ר למלךبشر ודם רקנאטי, לי, שהיה לו גן נאה וחוץ לגן בקרוב ממנו חתיכת בראש, שדה ואמ השקאה את הגן בהחילת שקיותיו והלכו להם הימים על כל הגן אך אותה חתיכה שאינה דביקה אע"פ שהכל אחת היא לפיכךفتح לה מקום והשקה אותה לבירה, רע אחוי כי זה הספר נשגב ונעלם וממה שהרששות נתונה באבר לך בקוצר מלין.

שצריך שייהי תמיד נגד עניין כי אלו הם ספירות כל מה שיש בזה יש בזה והם ארכויים בסבב הראשונה והכל אחד כי גם שיבואו בדברי ובדברי זולתי דברים שיראו לבארה שמורים איזה פירוד אין הדבר בן חיללה כי אינו אלא לשבר את האון מה שיכולה לשמעו' ואחר צרייך אתה לצייר כי יראה לנו שיש קצת הפרש ביניהם מעד פעולותיהם המתחלפות וכשנabit בדקות נביין שהוא יהיה מעד המקבלים ופקח עניין בזה הלשון ויאיר עניין שככלך.

זה אמרו בספר הזוהר כלל דכולא עתיקה נשא קמ"א רעתיקון וויעיר אנפין כלל חד כלל הוה כלל הי כלל יהא לא שנה לא משתנה לא ישנה .. וואי תימא מהו בין האי להאי . כלל הוא במקלא חדא אבל מכאן אתפרשן אורחותיו . ומכאן אשתבחח דינה ומסטרא דילן הו שניין דא מן דא . ורזין אלין לא אהטסרו בר למחזי קללא קדישא . וכתוב סוד ה' ליראיו' ועל פסוק כי שם Ps. 25, 24 Deut. 32, 3, 4 ה' אקרא אמר בזה הלשון . אמר ר' אבא הבו וזה גודל לאלהינו דא גדולה . תמים פעלן דא גבורה . האינו רצוי כי כל דרכיו משפט דא ת"ת . אל אמונה דא נצח . ואין על דא ה"ד יצדיק דא יסוד . וישר דא צדק וכו' . עוד אמר ר' חייא האי קרא מיניה אוליפנא חכמה עילאה והכى הוא אבל סיפהDKRA מקשר קישרא מהמנotta דכתיב הוא כמו דאיתמר צדייק וישר הוא כלומר הוא כלל הוא חד כלל פירודא דאיתימה כל הני שניין איונן חור ואמ' ה"א כלחו סלקן ומתקשרן ומתחדזן בחדר וכלא הוא

והוא הוי והוא יהא והוא חרד בריך שםיה לעד ולעלמי עולםיא. עוד כאן מתקטרי מלין ומאתה דין מלין קדישין דשמי רקב"ה. זכה חולקיה מאן דקרי למלכא יונרע למקויה בדקא ימות. השתכל בכל אלו המאמרים ותבין כי כל מה שיש בזה יש בו אבל מצד המקובלים יראה בינויהם הפרש מפני התחלפות הפעולות. ונשוב אל עניין השכינה שהיא חתיכת השדה שהמשילה בספר הבahir שאינה דבוקה לנן אעפ"י שהכל א' ואט' שפתח לה מקום והשקה אותה לבדה. ועתה אכאר לך הסוד ותבין אגב גרא סוד מעוט הירח על אשר קטרנה ואמרה חולין ט' אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. רעachi כי ברצות ה' ית' לברווא העולם ראה להתחיל במדת החסד הנקרא ימין כד"א עולם חסיד יבנה. ומן החסיד יצא מדת הփדר שהוא שמאל כרמווע בספר יצירה אש ממאים. ובכאן אתן פ"א מ"ד ס' יצירה פג' רמו אחר לחזק מה שכתבנו למעלה שאין לך רמו אחר לחזק מה שכתבנו למעלה שאין בהם שינוי מצד עצם כי אם מעדנו יראה השני מצד פעולתם בנמצאות. וחדור עיונך בו הלשון בספר רקנאטי הוזהר המצאיינו ברקנאטי בפרשת תרומה בסוד תרומה ק"י הקפת המזבח ואגב גרא אומ' ומה דאתמר צפונית דאייה טמירה עילאה וMASTER דיליה נפיק צפון ודינין מסטרא דיליה מטעטרין אע"ג דאייה רחמי וחדרו היא נפקת צפון נפקא ביה דאייה אתכליל וקשר בדורות. והכוונה בו שאף שנקרא זאת הספירה ר"ל הփדר שהוא צד שמאל צפון לא מפני זה תבין שהוא בעצם דין אבל היה

רחמים וחוּדו מצד עצמה' ואמר ה'יא נפקת צפון
 נפקא ביה כלום' שתחכף התגלות זאת הספירה
 נתגלה ג"כ צד צפון ומשם דינים באים לעולם
 והוא אמרו ור'ינין מסיטרא דיליה מתעטרין כר"א
 מצפון תפתח הרעה' ואחר זה השתלשות של צד
 ימין וצד שמאל נתגלו שתי ספירות באחת
 החפאות והשכינה שהיא מלבות' והם עיקר הפעלים.
 ואל תבין מדברי אלה שהוא היה באמצעות ומן כי כבר
 העירוטיך על זה למעלה שתחלת מחשבה היה
 סוף המעשה. והוא שנייהם ר"ל הת"ת והשכינה
 שווים בשיקול א' כמו שבא רמזו את שני המאורות
 הנගולים אבל מרת החפאות היא נוטה אל הימין
 והמלכות אל השמאלי. והוא רוז'ל שהמלכות היא
 רמוּזה בלבנה שקטינה ואמרה אי אפשר לב' מלכים
 להשתמש בכתר אחד. וענין הקטינה הוא שמחשבה
 שייהי די בא' להיות פועל כי אין אומר ואין
 דברים בלי נשמע קולם ויתה דורשת טוב
 לעצמה ולבן נגור עלייה למעט עצמה היינו
 שהופרה מן המדרגה שהיתה בה בשווי עם הת"ת
 שבת פ"ח שהוא רמזו בשמש. ולזה ארוז'ל שכל הנעלבים
 ואין עולגים שומעים חרפתם ואין משיבים
 עליהם הכתוב אומ' ואוהביו בצעת המשש בגבורתו
 והבן. והנה ספירת המלכות יורדה בשפל המדרגות
 כמו שאמ' בספר הזוהר לבתר אוועירת גרא
 בכל אינון דרגין דיליה וכו'. והוא שמה לסדר ענייני
 השפלים והוא אמרם רוז'ל הרבה צבאה להפיכם דעתה
 והם ישראל שעושין רצינו של מקום שנמשלו
 לכוכבים שנאמר ומצדיקים הרבין בכוכבים לעולם

Jer. 1, 14 Gen. 1, 1 Ps. 19, 4 Jud. 5 Dan. 12, 3

מד' ב"ר ירשו ארין' ומכאן תבין ג"כ המשל שעשו בב"ר
 ב' משל מלך שקנה ב' עבדים שנייהם באחד בונו
 אחד וטמי אחד על אחד גור שיהא נון
 מطمיאן (פ"י אוצר) ועל א' גור שיהא יגע
 ואבל'. ישב לו ותוהא אמר' שנינו בטמי א' בונו
 א' זה נון מطمיאן ואני בינייתו אתמהא כך
 ישבה הארץ תורה ובואה' ודע כי הארץ במעשה
 בראשית רמו אל הארץ העליונה שהוא המלצות כמו
 שתמצא אם תקרה' והוא ג"כ סוד המחלוקת שנחלקו
 ג"כ מים התהותנים מן העליונים באמצעות הרקיע
 שהוא רמו לתח'ת כי המים العليונים הם מימי החפר
 והטהותנים הם מי הימים המלוחים' ומעטה תבין
 עניין גינויו האור שאם' רוז'ל כי הת'ת הוא האור
 הגנו' וסדר הגינוי היא לפי שהמלכות הייתה שווה
 עמו במדרגה אחת שבאה להיותו למטה ממנו כמה
 מדרגות ומתאווה לקבל מהאור גדול שהוא הת'ת'
 ומפני היה בה טיפי חשך כמו שתמצא שהוא מ"ה
 הרפה והוא נקראת מרת לילה גנו' האור המקבלת
 מן הת'ת' הלא תראה שהלבנה אין לה אור
 מעצמה כי היא נוף חזוק אלא בקבלה מהשימוש
 ולבן בהתקרכה אל השימוש לקבל ממנה גנו' האור'
 וליקות השימוש שהיא לפעמים הוא קצת רמו' לזה
 העניין שהלקות הוא לנו באמצעות הירח כאשר
 ידעת' ומכאן תבין ג"כ מפני מה שהלבנה לוקה
 טוכה כ"ט הוא סימן רע לשנאי ישראל כי הליקות יקרה
 לה באמצעות הארץ התהותנה כמו שהתבادر
 בתבונת' וזה בהתרחקה מן השימוש מן הקצה אל
 הקצה' וכי המלצות בהיותה לוקה הוא בעוי כניסה

ישראל של מטה כמו שנחbaar. והנה כל העולמות אם כן דומים זה לזה ומשתלשלים זה מזה עד שהעולם התחתון הוא צל האדם העליון ועולם הנגליים באמצע וכשתקרה בסודות מעשה בראשית תבין ותדע.

ונשוב אל המثل שעשו בספר הבahir מהשකאת הגן וחthicת השדה, רע כי כוונת המאמר הוה תמציאנו ברקנאמטי ואני ארוחיב לך הביאור למן לא ימעדו קריסטלייך<sup>ס' הבahir
See p. 37.</sup>, הגן בזה המקום הוא רמו לו קצוות חמד פחד אמת נצח ה'וד צדוק והמלך המשקה את הגן הוא הבינה המשפיע לאלו הספירות וחthicת השדה הוא המלכות כאשר אמרנו למעלה, ומה שאמר שפתח לה מקום והשקה אותה לבירה, פקח ענייך מאר בזה כי המקום שפתח לה הוא סוד הברכות שمبرכין ישראל בכל יום אשר באמצעותם יבא השפע אל המלכות מהמקור העליון, ומעטה הבין סוד הרבה צבאה להיפס דעתה כי כשתבין דרך האמת תרע שכל הברכות סודם לייחר לנפת ישראל של מעלה עם ה', קצוות הנז', ומעטה לא יקשה عليك מהו אמרנו ברוך אתה כי אין הכוונה לברך הסנה הראשונה כי היא מקור הברכה אבל כוונתנו שתתברך ואת המדרה מהמקום העליון וליהרה עם הבניין חبور שלם. ולא יקשה عليك ג'ב מבאן מגילה כ"ט ואילך שאמי רוזל על השכינה גלו לבבל שכינה Is. 43, 1. עמהם שני' למענכם שלחתוי גבלה וכו' כי כתוב מסיינו' וכן עשר מסעות נסעה שכינה Gen. 48, 4. בחורבן הבית כי היא הנקראת שומר ישראל Gen. 48, המלאך הנואל כמו שתמצא בדבריו המקובלים.

והבין כי כל המראות שראו הנביאים כגון ישעה
 ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא וכו'
 שרפים עומדים ומרכבת יחזקאל ועל דמות הכסא
 דמות כמראה אדם. כלם דברו על השכינה כי
 כל נבואת הנביאים ממש זולתי מרע"ה כמו
 שהודיע' ומעתה תבין מאמת' רוזל גדול בחן של
 מד' ב"ר נביאים שמרטמים היוצרה ליוצרה והנטיעת לנוטעה
 ג"ז א' מפני שהנביאים קראו לזואת הספירה ה'. ולכן
 תמצא שהמקובלים יקראו יוזד ה"א וא"ו ה"א הקטן
 ויקראו ה' השם הנכבד כמו שיבא במשנה תורה ועל
 מדרת הת"ת יקרא תמיד ה' הגדל והם סוד המאור
 הגדל והמאור הקטן. ועתה תבין דעת המקוצחים
 בנטיות כגון נאלישען אחר שחשב שב' רשוות הם
 בראשתו כי הנהנת העולם השפל ע"י זאת הספירה
 והיא המשפעת למלכים ג"כ טעה לעשotta רשות
 בפני עצמה ואין הרבר בן כי אין לה אור בפני
 עצמה אלא בקבלה מהספרות העליונות והוא
 צרכיה ג"כ לסייעת התהנותים כאשר ביארנו לטعلاה.
 ולכן תבין טעם המצאות המעשיות כמה עולמות
 מתקן האדם בעשיותם כי הוא סבה להריך
 הברכה מן גלות עליות לגלות תחתית. וכן ח"ו
 בעשית העבירות יהיה סבה לקלקל הזינורות
 וחוטא אחד יאבד טובה הרבה כי בהמנע השפע
 לבא אל זאת הספירה או תינק מהכחות החיצונית
 ויובאו שפטים לעולם ב"מ דבר וחרב ורعب. כי
 כאשר מצא בספריו הקבלה כמו שיש אילן קדוש
 ותם הוא ספרות. בן יש לזה האילן קליפות והם
 שרי האומות וכחות המקטרנים וחטא אדם הראשון

נرم כל זה ולא אריך באלו העניינים כי תמצאים אם תקרא. וחייב העולה מalto הדברים הוא שתבין ותדע כי ההבנה בזאת הספרה היא על ב' בחינות הא' מצד מציאותה ועצמה והב' מצד פעולותיה בנבאים כי אין ספק שהבינה בה מצד עצמה היא דבוקה עם הבניין לעולם כי היא אצילות הראשונים' ומה שאם' שאינה באחרות שלהם הוא רמז שנדחת ממדרגתה הראשונה להיות ראש לנגידי מטה אבל היא קשורה בהם כי אין לה קיום ולחותם. אמנם על הבדיקה הב' נאמר עלייה שתתרחק ותקרב מצד פעולותיה הנמשכות לפעולות האדם. כי אם האדם יקיים מצות בוראו או תקרב ותודוג עם האדם העליון למשוק השפע מן המקור העליון ותשפייע טובה לעולם ברוכות ט' התחתון' וזהו סוד סומך נאלה לתפליה. ואם ח'יו יהיה בהפרק תתרחק מבן זונו ואו יסוריין באין לעולם ב"ט וה' יצילנו מאותו הדין הקשה' ויתבונן בזה המאמר הנפלא מספר הזוהר ותבין מה שכחכנו' ואגב גרא תבין סוד איך בהתגיר הגוי שמייארו רע והותבע ברוח הטומאה יכול לצעת מן ההפרק אל ההפרק. אמרו על פסוק וחבר הקינוי נפרד מקין חבר הקינוי מבניינו של יתרו ^{Jud. 4, 1} והוא כמו דאמ' ויאמר שאול אל הקינוי אמר אקרי ^{Sam. 15, 2} קינוי והוא אוקמו את הקינוי ואת הקינוי ואת הקדמוני ^{Gen. 25, 2} ואתמר בעבר קינה במדברא בעופא דא בגין זוהר למלעי באורייתא ואתפרש מן מאייה' נפרד מקין ^{נשא קב"א} מההוא עמא דרוה בקדמיה' ואתדרבק ביה בקב"ה' נפרד מקין' וכאה בר נש דוכי באורייתא למיל

לאתדבך באורחוי דכד בר נש אויל באורחוי דאורויריה
 משיך עליה רוחא קריישא עילאה כד"א עד יערה
 עליינו רוח ממروم וכד בר נש סטי אורחוי משיך
 עליה רוחא אחרא מסטרא אחרא דאיו מסטרא
 דטסאבא וסטרא דטסאבא אהער מסטרא דנווקבא
 דתחומא רבא מהמן מדורין דrhoחין בישין דמנקי
 לבני נשא דאקרון נוקי עלמא דהא מסטרא דקין
 קדמאה אשתחוו' יותרו בקדמיה כומרא לע"ז
 הוּה ולההוא טטרא הוה פלח ומشيخ עליה רוחא
 מההוא אחר ואע"ג דאקרי קני לבתר נפק מקין
 ודאי ואחרבך ביה בהקב"ה האי משמע דכל מאן
 דאחרבך ביה בקב"ה ועובד פקוידי אורייתא כי
 הוא קיים עלמין. עלמא דלעילא ועלמא דלהתא
 והוא אוקמה ועשיהם אויהם בתיב. וכל מאן עבר על
 פקוידי אורייתא פנים לעילא ופנים לחתה פנים
 לגרמיה פנים לכלי עלמא ועל דא איש או אשה
 אשר יעשו מכל חטא האדם וגוי' הא תי' בתיב
 והמה באדם עברו בריה. אדם עבר על פיקודא
 חרד אורייתא גרים לחייב גרמיה מיתה גרים לכל
 עלמא פנים לעילא פנים לחתה וההוא חובא
 תלייא עד דיקיימ קב"ה עלמא כמלך דין ויתעבר
 ההוא פנים מעולם היינו דכתיב בלע המות
 לנצח. ובגינוי כך אשר יעשו מכל חטא האדם.
 האדם כתוי' אדם קדמאה. למעול מעל בה' דמאן
 דיניק מרחמי יונקא בגין דינה הוא גרים פנים
 ועל דא רחמנא לשובן מהיibi עלמא ומפנימו דלהון
 כמה זכאין מסתלקין בניניהו בר כל מה דגרמי
 גשו קכ"ב לעילא וחתה. אלא אע"ג דאבאייש עלמא .... אית להה

7, Num. 5 תשובה דהא כתיב איש או אשה וכו' . והתודו את חטאיהם וגוי' והшиб' . אלא וראי הא מהניא להוון בגין דעביד תשובה כביבול הוא עביד ליה ממש . דההוא מלאך דאגנים לעילא אתקין לעילא אתקין לתהא אתקין לגרמיה אתקין לכל עולםא . פתח ר' יהודה ואמר בצר לך ומצואך כל הדברים Deut. 4, 30 האה באחרית הימים ושבת עד ה' אלהיך מכאן דתשובה מעליא מכלא עד לא ישרוי דיןא בעולםא . בתהר דשרוי דיןא בעולםא תקיף חיליה מאן יעבר ליה מעולםא ויסלך ליה . דהא כיון דשרוי דיןא לא אסתליק עד דاشתלים . בתהר דASHTELIM ועכיד תשובה אתקין עולםין . כלחו משמע דכתיב ומצואך וכתיב ושבת עד ה' Deut. 4, 32 אלהיך ולבדת כי אל רחום ה' אלוהים . באחרית הימים מאי איבא הכא היא אלא משמע לאכללא בנסת ישראל דאייה בגולותא ואשתכחא בעקו דילחון ולא שבכת לוון לעולםין . ובגינוי ברק הק"ב ה' ע"ג דשרוי דיןא בעולםא בעי דיתרץין ישראל בתשובה לאוטבא לוון בהאי עולםא ובעלמא דאתה ולית מאן דקיים קמי תשובה . ת"ח אפי' עדת ישראל תשובה איקרוי וαι תימא תשובה עלאה בכל אתרא לא שכיח אלא דא אקרי תשובה בר אדר רחמי לקובלא והוא תבת על כל אינון אוכלסין לינקא לוון . ותשובה מעליא כד אהתמר נפשיה לגבה ונטיללה בזימנא דאייה בתשובה כדין כלוא אתקין לעילא ותתא ואתakin הוא וכל עולםא . וכד תיבא) חייבא חד בעולםא טוכה נ"ו , ג' קלקלוא דכמה אחרני בנינה ווי לחיבא ווי לשכיניה . ת"ח יונח בגין דלא בעא למתק בשליוחותיה דקב"ה כמה בני נשא אהבידו בנינה בימה עד דכלחו אהדרו עלי ודןנו ליה בדיןא בימה וכדין אשbezבו כלחו . לבתר

חס עליה ושוכב כמה אוכלוסין אימתי כר אהדר
 ליה מנו עקתה הה"ד פרטני מצה לי וכתי מן
 המזר קראתי יה וכו' עד כאן ו התבונן היבט
 בזה המאמר הנפלא כי יוציא מלבד כמה ספיקות
 עצומות ו הנה אמרו למעול מעל בה' מאן דניק
 מרחמי ינקא מן דינה וכו' הכוונה על כניסה ישראל
 כי בעבור מעל האדם חלף יניתה ממ"ר תינך
 ממ"ה זהו הפיגם ומה שאם' בכבול הוא עbid
 ליה ממש התבונן בו מאי כי הבינה נקראת
 תשובה מפני שאליה ישבו כל הבהיר וכהזינונות
 בתיקון נמצא שכנסת ישראל באמצעות האדם
 העליון תינך מהתשובה ונקראת גם תשובה וזה
 אמרם אפי' כי תשובה אكري ו הנה א"כ האדם
 בשיעשה תשובה כי היא כמו شيء שיעשנה מחדש כי
 הספירה הזאת מתחפה לכמה גנים ולפי יניתה
 כך שמה כמו שתמצא בדברי המקובלים ומכאן
 ברכות ל"ד תבין סוד במקום שבعلي תשובה עומדים אין צדיקים
 גמורים יכולם לעמוד לפניהם גם פך ענייך
 מאי אמרו באחרית הימים מי איבא הכא אלא
 לאכללא כניסה ישראל דאייה בגולות ואשתבחת
 בעקו דלהון כי הכוונה היא באחרית הימים
 לשכינה שהיא בסוף הבניין כי ידעת שהו'
 הספירות הם רמוים בו' ימי בראשית ואמ' מי
 איבא הכא אלא לאכללא וכו' לפי שעונתו גרמו
 שהשכינה נתרקה מבן זונו והוא גולה עמו
 וכשיישראל יעשו תשובה יהיה סבה להחזרה אל מקומה
 ואז תקרה כלוא והוא אם' לאכללא וכו' והרמו לוה
 ושב ה' את שכנת רוחך והשיב לא נאמר אלא ושב

Deut. 30, 3

ותמצא בזה העניין רמוים גודלים מדברי ר' ז"ל במדרשים רבים ובמדרשי רות' ובכאן ראוי להעירך על עניין אחד למען לא תשتبש במה שתמצא מכינוי הספרות ונום במה שוכרנו מהל"ב נתיבות חכמה ונ' שעריו בז'גה ודבריהם הרבה תמצאים בקבלה כגון י"ג מעלות הכתר וע"ב גשרים שבמים העליונים שהם מימי החסיד ומ"ב מיני אש להבה מצד הפחד וע' ענפים שיש לקו האמצעי וו"ב גבולי אלכסוני אשר לואת המדה ודר' מאות בתיה דיןין היושבים מצד שמאל. דע אхи כי כל אלו העניינים הם רמוים ב תורה כי י"ג מעלות הכתר הם רמוים בי"ג מרות ול"ב נתיבות חכמה הם רמוים במעשה בראשית שיש שם ל"ב פעמים אלוקים ונ' שעריו ביןיהם הם רמוים כי יש נ' פעמים ב תורה זכר ליציאת מצרים שלולי שנפתחו לא היו יוצאים כי לא היו ראויים לנאהלה מצד עצמם ולכן נמסרו למשה כי הוצרך אליהם ודי למבחן וע"ב גשרים אשר למדת החסיד רמוים בוייסע ויבא וית'. ומ"ב מיני אש להבה אשר לפחד נרמו בשם מ"ב היוצא מבראות וו"ב גבולי אלכסוניין וע' ענפים אשר לה"ת הם רמוים בי"ב שבטים וע' נפש שירדו למערים ות' בתיה דיןין הם נרמוים בעניין Gen. 32, 7
 עשו שבא לקראת יעקב וארבע מאות איש עמו במו שהמצא בדברי המקובלים. ועתה פKH ענייך במה שאמר לך כי הוא עיקר גדול להבין עניין התوارים שנשתבשו בו המתפלסים. דע כי כל הדברים האלה הם רמו. לבחות עליונות לפי מה שיראה מפעולות האל יהע' בעליונים ובתחתונים לא

שיהיבו רבוי חיליה. הלא תראה כי אנחנו אומרים כי הנפש היא אחת ויתחייב ממנה כחوت מהחלפות. ידעת שהאדם עולם קטן כי כל אלו הבהיר המצא שהם נכללים בו והוא דוגמא מהאדם העליון כשם' הכתוב נעשה אדם בצלמנו Gen. 1, 26 כדמותינו' והסבה הראשונה נשמה לאדם העליון ולבן היא נשמה לנשות. והנני מביא אליו מאמר רקנאטי ויחי ע"ז בעל ספר האורה בזה העניין ובמביא אותו גם כן הר' מנחם הרקנאטי בפרשת ויחי במאמר א' בספר זוהר נשא ק"ל Gen. 49, 22 Ps. 33, 18 Zech. 4, 10 העניין ה' הנה משוטטות בכל הארץ. זכו עניין ה' עינה דלעילא. לא זכו עניין ה' משוטטות עינה דלהתא. רתניתן מפני מה זכה יוסף שלא שלטה ביה עינה בישא מפני שוכה לאשתגחה בעינה טבא עילאה הה"ד בן פורת עלי עין. אמאי הוא בן פורת. עלי עין כלוי כנון עין דاشתגה ביה. וכתיב טוב עין הוא יברוך מאי טעמא אקרי חד' Prov. 22, 9 ת"ח בעניי דלהתא אית עינה ימינה ואית עינה שמאלא. ואינון תרין בתרי גונא אבל הכא לית עינה שמאלא. דתרוייתו בדרגת הדר סלקין ובלא ימינה. ובגינוי כך עין חד ולא תרין. ות Ана עינה דא דאייה עינה דASHGHOHTA. פקיהה תריר. חייכאן תריר. חדאן תריר. שלא היici להתאה. דבלילן בסומק ואובמא ובחורא בתלת גוני ולא הי הדר פקיהה דאית גביני סוטרא על עינה. ועל דא כתיב עורה למה תישן ה'. פכח עיניך וראה. כדי אתפקח Ps. 44, 24 Kgs. 19, 25 אית למן דאתפקח לטב. ואית למן דאתפקח לביש. ווי למן דאתפקח ועינה אתערב בסומק ואסומק

אתחוּ לְקַבְּלָה וּמִכְסֵה עַינָּא מִן יִשְׁתֹּזֵב לְקַבְּלָה
וְכֹא חֹלְקִיה לְמִן דִּישְׁגַּח עֲלֹהִי בְּחֶדֶחֶת מִנְהָה
עַל רָא כְּתִיב טֻוב עַין הוּא יִבּוֹרֵךְ וְכֹתְּהִי בֵּית יַעֲקֹב לְכֹו
וְגַלְבָּה בָּאוֹר הַי' וְהַבָּן מָאָר אָמָרוּ אָבָל הַכָּא לִיכָּא עַינָּא
שְׁמַאֲלָא דְתְּרוּיוּהוּ בְּדָרְגָּא חָדָר סְלָקִין וּכֹלָא יִמְנָא כִּי
הַכּוֹנָה הִיא שְׁמַדְתָּה הַדְּרִין תַּתְּהַפֵּךְ לְמִיר לְכֹן שְׁבַו הַבָּ'
לְהִיּוֹת אַחֲרִי גַם תְּבִין מָאָר אָמָר דְלָא הַכִּי לְתַתָּא דְכְלִילָן
בְּסֻומְקָא וּכֹו כִּי הַכּוֹנָה לְמָה שְׁלָמְטָה שְׁהִיא סְפִירָ'
הַמְלָבָות וְעַלְיהָ נָאָמָר עָוָרָה לְמָה תִּשְׁעַן וּכֹו זֶה לְשׁוֹן
הַרְקָנָאָתִי וְלַקְחוּ מִסְפַּר הָאָורֶת.

וְאַתָּה בֶן בָּרוּאָתְךָ הַמְאָמָרִים הָאָלוּ וְכִיּוֹצָא בָּם
שְׁיִשְׁ בָּהּ יְתָ' מִדרְות מִוגְשָׁמוֹת וּמִוגְבָּלוֹת חֲלִילָה אֶל מַיִן
תְּדִמְיוֹן אֶל וּמָה דְמָוֹת תַּעֲרְכּוּ לֹוי וּצְרִיךְ אֲנֵי לְהָאֵר
עַיְנֵךְ בַּמְאָמָר הַזָּה כִּי יִסְרֵר מִמֶּךָּ עַקְשָׁוֹת הַסְּפִיקָה וּכֹן
בּוֹלְתָם. דַע כִּי אַמְתָה עַצְם הַבָּרוֹא יְתָ' אַינוּ
מוֹשָׁגָת לוֹלְתוֹ וְאֵין בְּכָל בְּרוֹאוֹו עַלְיוֹנוֹם וּתְהִתְנוּם
יָדַע עַזְצָם אַמְתָהוּ רַק הַזָּה יִתְעַלְלָ' וְאַבְכָרִים אַנוּ
לְהַתְבּוֹנָן עַל הַתְּהָאָרִים הַנִּמְצָאִים בְּתֹרַה וּבְדָבָרִי
רוֹלָל יָד רַגֵּל אָזְן יִמְנָן וְכִיּוֹצָא בָּם. דַע וְהָאָמָן כִּי
בְּלֹא אֹתָם הַעֲנִינִים אַעֲפֵי שְׁהָם מַוְרִים וּמַעֲדוּדִים
עַל אַמְתָהוּ וְגַדְולָתוּ אֵין בְּלֹא בְּרִיה יִכְלָה לְרֹעַת
מְהוֹת הַדָּבָר הַנִּקְרָא עַיִן יָד וְרַגֵּל וְכִיּוֹצָא בָּם.
וְאֵלֹא יַעֲלָה בְּדַעַתְךָ כִּי עַיִן בְּצִוְרַת עַיִן. וּכֹן כָּלָם
אָבָל הַם דְבָרִים פְּנִימִיִּים בְּאַמְתָהוּ מַזְיאוֹת יְתָ'
אֲשֶׁר מֵהֶם הַמִּקְוָר וְהַשְּׁפָעָ יוֹצֵא לְכָל הַנִּכְרָאִים.
לֹא שִׁיחָה דְמִיּוֹן בֵּינוֹ יִתְעַלְלָ' וּבֵינוֹ מִצְדָּה הַעֲצָם
וּתְהִתְבּוֹנָה כְּמוֹ שְׁנִי וְאֵלֹא מֵתְרִמְיוֹנִי כִּי אֵין לוֹ

Isai. 2, 5

Isai. 36, 30

Isai. 40, 18

Isai. 40, 25

דמיון בחתונים רק על כוונת צורת האיברים שבנו
 שהם עשויים לדמיון סמנים לעיניים סתוםים עלינו
 שאין הדעת יכולה להשיגן. וזה הדמיון איננו
 נופני כלומר בעצם ותבנית אלא כדמיון זכרון כמו
 שכותב רואבן בן יעקב שהרי אין אותיות אלו
 צורת רואבן בן יעקב ותבניתו ומהותו אלא סימן
 לאותו התבנית הידוע. ולפי שה' יתעל' רצה לזכותינו
 ברא בגוף האדם כמה איברים נסתרים גדולים
 ונפלאים בדמיון סימן למעשה מרכבה, ואלו יוכה
 האדם לטהר אחד מאיבריו והיה אותו אבר כדמיון
 כסא לאותו אבר העליון הנקרא בשם זה כיצד
 הנזהר ונשמר במראה עיניו שלא יביט בדרכו
 ערוה רק בדבר שהוא קדושת ה', והוא סוד האבות
 וזה הן המרכבה. ובמספר הווהר אמר' כשהתחילה רשב'י
 נשא קב"א Deut. 27, 52, לגלות סתרי התורה פתח ואם' אරור אשר יעשה
 פסל ופסכה ואמרו Amen כולם. כל זה שלא יטעו
 בדבריו אמר אליו האבות הן הן המרכבה הויאל
 ואתא לידי נימה ביה מילתא. דע כי הכוונה
 הראשונה אשר עליה נברא העולם עדין לא
 טנדוריין ל"ח נתקימה אפי' يوم אחד בסכת חטא האדם כי
 אבות דר' ידעת מקבלת רוז'ל שכו ביום חטא ובו ביום
 נתגרש מג'ע כד' א אדם ביקר כל ילין וחטא האדם
 עדין ימשל בנו ולא במאם' הנזערים שהעונש
 הוא רוחי אבל הוא רוחני כנראה לחוש. ועל
 אשר אהבתني אתה אביא לך בסוף זאת האגרת
 יוכח אחד עשיתי עם נוצרי זה לי עשרים שנה') ונשוב
 לדברינו כי בעבר חטא האדם נתקללו העינויות
 והשפע האלקוי' מן היום ההוא והלאה כי ירד סמאל

והטיל ווהמא בחווה כמו שתמצא בבהיר ובמדרשם רות ווה היה כמו שתמצא שם על שבירות האדם אמר ה' וירדו בהגת הים ובעוף השמים שהרמו רקנאיי ^{Gen. 2, 26} למלائي עליון כמו שתמצא ברקנאיי מספר הווער' ולבן נתקנא סמאל וקשר קשר עם קצת צבאות מעלה ננד השכינה עד שהפילו ה' עם כת שלו ממוקם קדושתו מן השמים' והן הן המCTRנים והמסיתים את בני אדם כי עוד היום אומנותם בידם' והוא רוח הטומאה אשר מוטבע העולם בו עד שיותש זה הכה ואו יהיו ימות המשיח במהרה ביוםינו' ודע אחי כי כונת נתינת התורה לישראל לא הייתה לתוכלית אחרת אלא להתרחק מישראל הרוח הטומאה ולהתקרב אל רוח הקודש כמו ⁷

² ^{Numb. 19,} שבין בסוד הקרבנות ובפרט סוד פורה אדומה המטמאת הטהורים ומטהרת הטמאים' ובכללו כל הטהרות באח להסיר מעלינו המדרה הצעורה הזאת ולהזכיר אל הפכה ולולי מעשה העגל שנם סמאל היה הסבה בעשייתו מקנאתו במ היו ישראל מגיעים לזואת המדרגה כלומי' לשוב אל העניין שהיתה כונת הביראה כשהקבלו התורה' ושמע לשון ספר הווער בזה' כד נפקו ישראל מצרים בעא קב"ה לمعد לון בארעה וזה רכ"א ^{פנחס} במלכין קדישין בשם לעילא ובעא למבני לון ביתא קדישה ולנחתה ליה מנושמי רקיין ולנטעה לון לישראל נציבו קדישה בגונא דדיוונא דלעילא' הה"ד ^{Exod. 15, 17} תביאמו ותטעמו וכו' בההוא דפעלת אתה ולא אחרא...

אומנותא דקב"ה איןון ומדארכיוו קמייה ביתא אתבני ע"ז בר נש' ובגנייך לא הוה ביה קיום ושלה מה הוה ידע רבנן דהאי עובדא דבר נש הוא לא יתקיים ועל דא אמר

אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בונו בו דליה
 ליה קיומה... ואפילו קרתא דירושלים לא להי
 אומנותא דבר נש דהא כתיב ואני אהיה לה נאים
 ה' חומת אש וגנו' אי לקרתא כתוי הבי כ"ש ביתה
 דאייהו דירא דיליה ע"כ. וכל זאת המעללה שאבדו
 ישראל מפני עון העגל הייתה באם להם בזכות
 האבות שהתחילו לתקן העינורות. גם שתמצא
 בדבריו רוזל שאחריו שנסתלקה שכינה על חטא
 האדם בא שת והורירה בא אנוש וסילקה בא נח
 וההורידה וכו' מ"מ לא היה שום אחד מהם
 שתיקן העינורות תקין שלם כמו שעשו האבות
 רקנאי נח כי ידעת כי גם נח שתה ונשבר ותמצאו ברקנאי
 באורך. וענין התיקון הוא כי אברהם אבינו ע"ה
 לקח לחלקיו מדרת החמד כד"א חסר לאברהם ותקן
 צינורות הימין. ויצחק נמשך אחר כוונת אביו.
 ואחרי שאברהם אביו ע"ה תקין צינורות הימין לקח לו
 לתקן צינורות השמאלי כד' ופחד יצחק. ולבן יצא
 ממנו עשו והוא רמו ויאהב יצחק את עשו כי אף
 חובב עמים. ואחר בא יעקב אביו ע"ה ונמשך גם היא
 אחר כוונת אבותיו ולקח לו עיקר האילן כד"א אמת
 ליעקב ולבן. נקרא יושב אחים בין אهل אברהם ואهل
 יצחק שהם החמד והפחד ר"ל שהוא מקבל משניהם
 אבל מטה הוא בלב חמד ועשה תקין שלם מאבותיו כי
 תקין י"ב גבולי אלכטוניון שהם סוד י"ב שבטים כלם
 ורעד אמת ולא יצא ממנה ורעד לא טהור ח"ז כמו שייצא
 מאברהם ויצחק. ובכאן אגלה לך סוד גדול מאד. מודיע
 מקדושת האבות יצא ורעד בלתי טהור. אתה ירצה כי
 אברהם אבינו ע"ה היה חכם גדול וגם קודם שנגלה אליו

Ps. 127, 5

Zech. 2, 9

Mic. 7, 20

Gen. 31, 42

Gen. 25, 28

Deut. 33, 3

Mic. 7, 20

Gen. 25, 27

מלך מלכי המלכים היה חכם באצטגניות ובכחמות הטבעיות עד אין קץ כמו שידוע זה מן הספרים הקדומים כגון ספר העבודה וספר וורואשט שהבאהו לך למעלה מהויכוחים שהיה עושה עם הכהדים טרם הגולות אליו השכינה. ואין צורך לאם כי אחר שנגלה אליו ה' שהוסיף דעת באלנות וידע סתרי המציאות ואגב גרא אביה לך דבר נאה ותבין מהכהוב ממש שהדבר בן הוא. ואחר נשוב לדברינו ותדע מה חלק ה' עמו ואינם תחת מולאך שרי אתה ידעת כי בשיעוד ה' אברהם לחת לו בניים האמין בה' ולא שאל אותן וכשיעוד לו דבר הארץ אמר במאה ארע כי אורשנה. ועתה פקח ענייך במה שאכתוב לך.

Gen. 15, 8

אברהם ע"ה היה יודע כי מצד המערכת לא יהיה לו בן משרי כי היא עקרה ודאית ומה שיאמת והוא שהמתין לה ה' עד שיחל להיות לשירה אורח כנשים כדי שלא יוכל שום אדם לפתח לוט' כי הריוון היה על דרך המנהג הטבעי והנה שתולדת יצחק לא היה למועדת ולא לשך חלק בה כי אין יכולת שר לשנות המערכת והוא מה שאמ' ואנכי הילך עירוי שהוא מעוניין עירורים ימותו והמשכיל יבין כי יודע דרך אצטגניות שאין לו בניים משרי' ובאה התשובה כי אם אשר יצא ממעיך והאמין בה' כי היה צריך בזה לאמונה הלב שלימה אחרי שהוא הפך סדר המערכת והסוד הוא שהאמין בה' שיש ביד ה' לשנות המערכת כרצונו והוא שרש גדול באמונה כי בזה יתאמת חדש העולם מאין ועקריים גדולים ואם' ויחשבה לוצדקה כל' שאברהם אבינו ע"ה חשבה לו Gen. 15, 2

Gen. 15, 4

למהנה גמורה מאות ה' ר"ל מאות חסדו ואמיתת

ולא דרך טבע ומערכת, ولבן יצטרכו ורעו השגחה פרטית ממי שיש בידו לשנות המערכת אחרי שאין להם מול. והפסוד הווה תמצאהו טמון בי"ד Gen. 25, 17, 26, 4 Isai. 26, 4 של שרי שנשנתנית לב' ההי"ן כמאמר הכתוב שרי אשתק וככו' כי שרה שמה כי אתה ידעת שהעולם התהthon נברא בה"א להיותו עולם ההוויה והעתיד והרמו לה"א אחרונה של שם שהיה רמו לשכינה והוא המנהגת העולם השפל כמו שהודעתך, והעולם העליון נברא בי"ד כד"א כי ביה ה' צור עולמים' ומצורת האותיות יובן זה למשכילים' והנה בשרצה ה', לבטל כח העולם העליון ולשנות המערכת ג"ב לאחבותו את אברהם אבד ושביר יי"ד של שרי שהוא סוד העולם העליון והשכירה לב' ההי"ן ונשאר בשירה טבע ההוויה ולאברהם הוסיף בה שבת קג"ו Gen. 25, 17, 26, 4 מה שאם' רוז'ל על ויוצא אותו החוצה אם' אומות בירושת הארץ כשירע שגדול בחן של ז' אומות Gen. 25, 8 אם מצד השרים ואם מצד המערכת אמר במאדרע וככו' כל' באיזה זכות או באיזה פועל יכול להיות זה לבטל כח השרים והמערכת אשר לאומות. לא שלא יאמין בזה כמו שהאמין בעניין הורע אבל ביקש לדעת הפעולות אשר בעבורם התקיים הארץ ביד ורעו' ובאה לו התשובה קחה Gen. 25, 9 לעגלת כל' שב下さいת הקרבנות תשירה השכינה בישראל והיא תשמר אותה בידם ולבן בא בעניין הבתרים כל המינים הקשרים לקרבן' ונשוב אל זה העניין שיצא מן האבות ורע בלתי טהור'. אומ' כי כשראה אברהם מצד חכמתו

ענין כח שרי האומות והמשכחות כחות הטמא
בעולם לחתא האדם הראשון שאמרו ר' י"ל כי
בראותו כי אין לורעו סיווע ממול או שר
שער הסכנה הנורולה אשר בה יהיה ורעו מפני
המקטרנים בשעת הסתר פנים ואמר בלבו טוב
אשר אוחזו בוה ונגס מהו לא אנח ידי כי אם
אתרך מן הכהות ההם מכל וכל לא יהיה קיים
ח"ז לורע הקדרש מפני חטאם . ובזה תמצא שהיה
דרך החסידים בכל הדורות לחת קצת חלק אל
הצד ההוא . הלא תראה כי מרע"ה לkeh צפורה
בת יתרו שלא הניח ע"ז בעולם שלא עברה . ואם
לא היה עושה בן אולי לא היה יכולה בידו
להוציא ישראל ממצרים . והרמו הגدول לה ג"כ שלח
ידך ואוחזו בזגבו כי ידעת ענין הנחש במעשה
בראשית וזה כדי להשלים אליו כל הכהות והבינהו
ובוצעו לך את רות שטחים יצא מלכבות בית דוד .
Exod. 4, 4 Ruth 4, 13
וסוד העוזול יאר עני שכלה בוה כי צרכיהם
אננו לחת חלק מזער אל הצד ההוא למען לא
יקטרנו הכהות ההם . ונגס בסוד התפילין אמרו
זהה בספר הזוהר אל ר' שמעון לר' אבא ת"ח אע"ג
פקיידי רלי"ז דבל הני מיליון רקאמון דרך מסאכא בעי
לאכפיא ליה בכל סטראין תא ואמא לך רוא
חדא דלא אתיב לאותגליה בר לאינון קדישין
עליזוני ת"ח להאי אחר דאייהו רוח מסאכא
הקב"ה יהיב ליה שלטנו למשלט בעלמא בכמה
סטראין יוכל לאוקא ולית ליה רשו לאנהגנא ביה
קלנא רביעין לאסתمرا מיניה דלא יקטרג עלן
בגו קדושא דילן . ועל דא רוא חדא אית לן

דבריין למשיב ליה דוכתא זעיר בנו קדושא דילן
 ולא אשכח מקטרנא בנו קדושא דילן דהא מנו
 קדושא דילן נפק שולטנו דיליה ובעין גו רוא
 דתפלין לאענעה חד שערא דעגלא דיפוק לבך
 ויתחוי דהא חוטא דשערא דא לא מסתאב בר
 דכוי כד אתחבר ההוא שערא ואתעביד בשוערה
 אבל פחות מן דא לא מסאב' וההוא שערא בעי
 לאעלא ליה גו קדושא עילאה דילן ולמשיב ליה
 דוכתא בגין דלא יקטרג לנ' בקדושים ויפוק מן
 ההוא שערא לבך ויתחוי דבר חמץ ליה לההוא
 בר נש בקדושא דילן ואיהו חולקיה דיליה משתה תפ
 לתרמן כדין לא יקטרג ליה ולא יכול לאבאasha
 ליה לעילא ולהתא דהאי דוכתא יהיב ליה ואי
 האי חולקא לא יהבין ליה דוכתא בגין קדושא
 דילן יכול לאבאasha ליה לחתא וסליק ומקרטג
 ליה לעילא ואמר פלוני דקא מקדר השטה כד
 וכד עביד יומא פלניא וכד איןון חובבי ערד דמסר
 דינה על ההוא בר נש ויתענש על יdoi' וכד הוא
 ישראל עברי דהו יdoi' רוא דנא כד שראן
 לאתקדשה בקדושא עילאה ביוםא דכפורי הוא
 מסתכלי מיד למשיב חולקא להאי אחר ולמשיב ליה
 חולקא בגין דלא ישתחח מקטרנא בגיןו ולא
 ייתן לארכרא חוביהון דישראל דכמה חביבין וכמה
 משרין איןון דאורמנון לעילא מיניה מלא כדathi
 לקטרנא' זכה חולקיה דמאן דיכיל לאשתובא
 דלא ידברון חובבי לעילא ולא ישגיחון עליה לביש.
 התבונן מאר על זה המאמר הנפלא
 כי אמר שאעפ"י שמצוות והתפלין יותר

המצות הם כדי לכפות רוח הטומאה, מ"ט צריך להת לוח המקום איזה חלק למען לא יקטרג אחרי שה' נתן בידו כח, והבן מادر אמרו דהא מנו קדושא דילן נפק שולטנו דלהון, כי הרמו למה שאמרתי לך מעין האבות כי לבן רצה אברהם אבוי, שייהיה לו קצת אחיזה בכחות ההם וזהו סוד ולבני הפליגנשימים אשר לאברהם נתן Gen. 25, פנהדרין אברהם מתנות, יידעו מה שאמרו רז"ל בזה שמספר צ"א להם שם הטומאה ודי למבחן, ואם אברהם אבינו שתיקן צינורות הימין הוצרך לאחוז בזה כ"ש יצחק שתיקן צינורות השמאלי שימושם מתפרנסים הכוחות ההם כמו שרמוניו לטעליה, ודינין מסטריא דיליה מתחערין ולבן יצא ממנה עשו שהוא יותר קשה מישמעאל ובני קטורה, ולבן נודוג עמו סמאל ראש המקטניים כי אחר שנדרחה ממחיצתו לא מצא בארץ חלק הגון לו בחלוקתו של עשו כמו שבא מקבלת רז"ל שסמאלי שריו של עשו מפני שיוצא מן הפרדר הגמור ומשך לו כל הכח החוא ולבן הוא יורש החרב ולבן יעקב היה מוקק שבעתים והוא תם ר"ל Gen. 25, 27 שלם כי עשו משך לו כל זהמת הנחש הקדמוני ולבן היה ארמוני, והבן ולא יטעה אותה מה ששגור בפי העולם תחת אדום ולא תחת ישמעאל כי חגרס באחף בגמרות המדויקות הללו תראה שכני ישמעאל והנלוים להם נמלים ומפני שלא הגיעו למלת ישראל אינם פורעים, ובשתרע הסוד האמתי למליה תבין הסוד על אמיתתו ותדע כי הסרת ערלתם הוועילה להם שאינם עובדי ע"ז ודי לך בזה ההערה, ומכאן תבין סוד שעשו

וישמעאל חלקו היישוב ונקרא על שמו ושאר האומות טפחים להם כי (היו) נקראו אלה לראשה פנה מצד הנדולה שנתנו להם האבות. ولבן גם שישנאו אותנו ובכל יום ירדונו מצד הקربה הזאת מוכרים הם לקיימנו בינויהם. הלא תראה בתורת שני הכתות שרוב ענייניהם לקחו מהתורה משה ומתפארים בה כי לווי זה לא היו נשאים משונאיםם של ישראל שריד ופליט עם התרדות והגלוות שעברו עליינו. והוא סוד האבות הן הן המרכבה על מתכונתו. וממה שאני צריך להעירך כי עד שלא בא דוד לא נשלמה תקנת המרכבה העלונה והראיה שלא היה מלכotta לישראל עד ^{Ps. 26.} אז ולבן דוד היה רג'ל רביעי ולבן והוא סוד רגלי עמדת במשור. ובשתתבונן היטב תבין סוד מודיע לא הצליח שאל במלוכה כי היה חלק המCTRג ^{Hos. 13, 22} והרמו לוה אתן לך מלך באפי ואכח בעברתי ^{Lev. 5, 8} ^{Job. 5, 16} עד והקריב את אשר לחטא את ראשונה ועולה קפזה פיה ודי למבחן. ואעפ"י שביל הו' ספירותם מרכבה לבינה כמו שראינו בא ונקלם ליחיד הרוכב על שבעה מ"מ אלו הד' ספירות חסיד פחד ת"ת שכינה הם עיקר המרכבה ונקראים על שם הד' קצוות חסיד דרום פחד צפון ת"ת מזרח שכינה מערב כמו שנבאר בסוד הייחוד בע"ה. ולבן גדרה מעלה ישראל בימי דוד ושלמה כי מצד שידע דוד ע"ה לתקן כל הצינורות כמו שנראה זה מספר תהלים למבינים. סקל מלפניו ^{Isia. 5, 7} הקוצים המכילים ברם ה' צבאות. ולבן סודרו ט' האורה הומירות קודם התפילה כמו שתמצא בספר האורה.

ובן נمشך העניין כל ימי שלמה כל עוד שהחזיק
 מעשה אבותיו בידו הלא תראה כי תכף שנטה
 מן הדרך נחלה מלבות בית דוד ונתקללו
 הצעירות וגרם לנו גלות ולבן אין לסתה אם
 ימות המשיח מתחברים כי אין איש יודע לתקן
 הצעירות וצריכים אנו להמתין שיותש כה הטומאה
 ויתמלא סאותם ואו יפתחו שערי בינה כמו שהיא
 ביציאת מצרים כי אין לשרי האומות אחיזה שם
 Isai. 54, 7 כלו. והרמו לוה וברחמים גדולים אكبץ כי
 הרחמים גדולים הם בהפתח שערי בינה להשפיע
 Isai. 54, 8 על החדר. וזה שאמ' הכתוב בשוף קצף הסתרתי
 פנוי רגע מפרק ובחד עולם רחמתיך אמר גואלך
 ה' וhaben זה מארך וזה גם בן מה שאמ' הכתוב
 Ezeik. 36, 22 לא למענכם אני עושה למען עשה ואמר ורא
 Isai. 63, 5 כי אין איש (ואביט) כי אין עוזר וגוי'. כי רוצים
 העליונים בעוז התהותנים כאשר כתבתי לטעלה.
 Deut. 33, 26 והרמו הנטרץ רוכב שמים בעוזך. ואין מי שיודע
 Isai. 63, 3 לעשות והוא פורה דרכתי לבדי ומעמים אין איש
 פסקתא רבתיה אתך. ומכאן הבין מה שאמרו על המשיח יורם
 מאברהם ונשא ממשה ונגהה מאד ממלאכי השרת.
 כי אברהם ומשה לא היה יכולת בידם לעבר
 כחות (האומות) גם כי נתנו סדר אלהים להכניהם
 אבל נתנו להם מקום כמו שכבתבי. אמן המשיח
 Dan. 2, 23 יבערם כמו שכבתבו בדניאל וארו עם עני שמייא
 וכו'. ולבן ונגהה מאד ממלאכי השרת כי ינצחם
 בדין וה' יוכנו לראותו אמן.
 ועתה אבא לך בקוצר סוד הייחוד כי המציאנו
 ברקנאי בוארך בכמה מקומות. דע כי סוד

הברכות כמו שבתבנו למעלה הוא להמשיך הברכה
 והשפע מלמעלה למטה' גם כי צריך אדם לכוון
 אל הספירה אשר שם בקשו אין לעמוד שם כי
 יראה קצוץ ח"ו אבל לעולם תכוין להמשיך מן המקור
 העליון אל המלכות לפי שאין להכנים לפני המלך
 כלתי המלכות והוא אמרם שازיך לקבל עליו על
 מלכות שמים תחילה. לפיכך צריך שתכין ליחד
 הספירות מלמטה לעולמה. וכן סוד הרק"ש
 בברכותיו קודם התפילה וצריך לסמן גאולה
 לתפילה כמו שתדרע הסוד אם תקרה. ובונת
 הייחוד בוה האופן תכוין תחילה לספירת המלכות
 שהוא השער ליכנס בו כמו שאמרנו. ומפני שככל
 פניות שאתה פונה אינם אלא לימין לבן אחר
 שנכנסת בשער צריך לבו למדת החסיד הנקרא
 דרום לייחדה עם הת"ת הנקרא מורה והת"ת ג"ב
 צריך לייחדו במדת הפל"ד הנקרא צפון ומדת
 צפון צריך לקשרה במלכות הנקרא מערב ואח"ב
 צריך לייחד המלכות במדת החסיד אשר שם ייחוד הכל
 שהוא דרום ונמצאת קשור הד' קצוות זה עם זה.
 אבל בעלותך מן המערב אל הדרום צריך שתכין
 לייחד עם המלכות הג' ספירות האחרות ר"ל
 יסוד ה"ד נצ"ח. ומעתה הבין סוד ע"ד שהמליכו
 בשמיים ובארץ ובdry' רוחות העולם. וזה סוד
 רקנאטי הקפת המובח כמו שתמצא באורך ברקנאטי
 תרומה קי"ד פרשת תרומה ובפרשת שמע ודי בה לך הערה
 בעניין הקשר מהמציאות כי תמצא דברים רבים
 בענייני המקובלים. זה אומ' בכח זה אומ' בכח
 ואני יגעתי לבירור האוכל מהווק הפסולת. ולמען

לא יקרה לך במו שקרה אליו ראיתי להוירך על
 קצת דעות המקובלים האחרונים למען תרע להזהר
 עוד. ודע כי מן הספרים שבאו לידי לא מצאתי
 מהם מתקרבים אל האמת יותר מאשר הרקנאטי
 וספר האורה וספר המשקל והמערכת. אבל עירך
 על מה שנראה לי ששגו קצת הנוב' הא' בעל
 המערכת שכותב שכל הספירות נאצלו מהאין סוף
 ושם אין סוף מדרגה למעלה מהכתר כאשר
 כתבתי לך למעלה בונתי לבטול זה המעם. גם
 בעניין סדר הימים על סדר הבניין אמר כי יום
 ראשון לשת' ויום ב' למלכות ואין הדבר בן לפניו דעת
 ספר הזוהר כי יום א' הוא לח'ר ויום ב' לפחד. וכך
 נברא בו ניגנים כמו שתבין בפרש קrho ברקן' וכן יתר
 הימים על מסדר הספירות ממש אין לשנותם בשום עניין
 ובעל ספר האורה ג' בסדרו הספירות ג' ימין ושמאל
 בח'מה ובב'נה. ולפי האמת לא יפול בנ' ראשונות
 והראיה מספר הזוהר על פסוק יונחם ה' אמר הא בזעיר
 אנפין אתרמר' ואמר' שם ובהאי תליא: ימינה ושמאל
 נהרא וחשבא רחמי ודינה וכל ימינה ושמאל באhai
 תליא ולא בעתקא' והבן כי בכל מקום שתמצא בספר'
 הזוהר סתם הרמו על הב'נה וכשירצה לרמו על הכת'ר
 יאמר עתיקה דעתיקין גם כי שלשתן א' במו שרמוני
 ובמקום אחר אמר שם אלך' דלשת' נון יוד הוא דין גמור
 ואין שם רחמים זולתי בהיותם נשפעים ממש
 יהוה ית' וכו' ושם ארני הוא רמו למלכות בכל
 מקום. ולפי סוד היהוד שוכרנו המלכות מקבל גם
 מן הח'ר' אמן בכל יתר דבריו מציאותו שלם
 בעניין ביאור שמות הספירות אין כמו שהוא מורה

רकנאטי
קרח ק"פ

Gen. 6, 6

זהר
נשא קמ"ד

כמו שאמרתי לך פעים רבות ר' מנחם הרקנאתי אין במוهو באחרונים גם שמצאתי חכם אחד שהיה בדרך שלפנינו וכשמה הייתה אני בגין שבע שנים שעשה השגות על הרקנאתי ואין בדבריו יסוד ושם האיש ר' מילוי דטוסקאנילא אך במקום אחד נתתי לדעתו גם כי הוא לא פי' הספק וראיתי להביא לך העניין ההוא כי ידעתך שיעיל לך בדברים אחרים כי ידעתיך מבין דבר מותך דבר Gen. 1, 3 אמרו בספר הווער על פסוק יהיו אור בוה הלשון אמר ר' יצחק אור דברא קב"ה בעוכדא בראש' ל"א דבראשית הוה סליק נהוריה מספיפה דעתמא לסייעי דעתמא ואתגניז' מאי טעמא אתגניז' בנין שלא יתהנון מיניה חייבי עולם וועלמין לא יתהנון בגנינהון והוא טמיר לצדיקים דיקא דכתיב אור ורועל לצדיק וצדין יתבשמון עלמין ויהא כולה חד Ps. 97, 22 ועד יומא דיהא עולם דאתמי הוה גני וטמיר ההוא נהורא נפיק מגו חשובה דאתגלפה בקהלפי דעתמירה דכולה עד דמההוא נהורא דאתגניז' אתגלייף בשבייל חד טמירה לחשובה דלהתא ונהורא שארי ביה מאן חשובה דלהתא האי דכתיב ביה ולחשך קרא לילה ועל דא תנין Mai דכתיב מגלה עמוקות מנוי חשך ר' יוסי אמר אי תימא מהשך סתים אתגליין הא חזין דעתמירין איןון כל איןון בתריין עילאן וקרין עמוקות מהו מגלה אלא כל איןון טמירין עילאן לא אתגליין אלא מגו ההוא חשובה דאיهو ברוא דלייליא ואני אברך לך וזה העניין לפי דעתך ואח"כ אביה דעת הר"ר

מנחם וודעת ר' מילוי עליוי כבר העירותי למעלה כי האור הגנוו התח"ת ואם' כי הוא גנוו עד העוה"ב Isai. 30, 26 כדי שלא יהנו ממנה הרשעים כי או אור הלבנה יהיה כאור החכמה ואור החכמה יהיה שבעתים כמו שתמצא בסוד זה העניין והבן מادر אמרו ובידין יתבשمون עלמין ויהא כלל חד. כי הרמו הוא למה שכתבנו למעלה בעניין השכינה שהיא בಗלות עמנו ואו תשוב להדבק אל המאור הנдол כי לכל הספירות יקראו המקובלים עולם וכו' ואם' ג"כ כי זה האור הגנוו יצא מתחום החשך שהוא מדת הפחד אשר ממנו יבא חשך לעולם ונקראת מדת הדין עזה. והוא אמרו ההוא נהורא נפיק ממנו חשוב ואמר אח"כ דמתגלא בוגלווי דטמירה דכלא מפני שמורת הדין עזה יצא ממדת החסד כמו שרמונו למעלה היא אש ממים נקרא החסד קליפוי דטמירה דבולה שהוא כמו קליפה לבינה שקרהה בו המקום טמירה דכלאי. ואל התמה אם שם החסד קליפה לבינה כי בביור יאמר במוקם אחר בספר הווהר שככל הספירות נקראין מוח וקליפה. מוח בערך לשлемטה היינו וקליפה בערך אל שלמעלה היינו. ונקראת הבינה טמירה דכלא מפני שבכל הספירות נקראים טמירים ובהנזה על כלם. וכשאני אומר הבינה צריך שתבין ממוני הנ' ראשונות כי כבר ביארתי לך שהם א' והבן מלה דמתגלא Ex. 22, 28. שהוא מן תרגום פיתוחי חותם כלום' שהוא בלהה ממדת החסד כמו שאמר במוקם אחר ג"כ דאיهو אתכליל וקשרור בדורות שהכונה בו שמירת הפחד קשורה בחסד וממנו יצאתה ואח"כ אמר עד

דמה הוא נהיר אתגנו אתנלי' בשבייל חד טמירה
 לחשוכה דלהתא. והכונה כי מהאור הגנו הנז'
 יבא שפע ואורה אל המלכות הנק' חשוכה
 דלהתא באמצעות היוסד הרמו באומ' בשבייל
 חד טמירה ואם' ונהורא שרי ביה הרמו שהאור
 הנז' הו דר ביסוד' ואח'ב אפרש מאן חשוכה
 דלהתא ואם' שהוא הכתוב בו ולחשך קרא לילה Gen. 1, 5
 שהוא השבינה כמו שתמצא במעשה בראשית'
 והבן המאמ' הנפלא אשר אמר ר' יוסי על פסוק
 מגלה עמקות מני חשך כי הקשה ואמר אין Job 12, 22
 יתכן זה שמן החשך יתגלו הדברים הסתוםים
 והוא סתים אתגליין ותירץ שהכונה כזו שככל
 הספירות הנקראים טמירים לא יתגלו אלא
 באמצעות השבינה הנקרה חשך כי היא
 הפתחה כמו שזכרנו ונקר' זאת' ואשר ירצו
 ליכנס לفردם בלבד יקרה להם כאשר קרה
 לנדר ואביהו כמו שתבין מספר הזוהר ברקנאטי'
 והרמו המופלא שאחר מיתתן הזוהר אהרן על
 וזה ואמר בזאת יבא אהרן' והר' ר' מנחים Lev. 16, 3
 רקנאטי פיר' זאת המימרא באופן אחר' וזה לשונו
 והבן כי מה שאם' כי האור הזה היה
 גנוו באoir הקדמון הנקרה חשך כי הם
 מכוננים ה' בוגר ה' על בן נקרא בכל
 מקום בשם המיוחר ונקרא חשך כמו שפרשתי
 למללה בפסוק וחשך על פני תהום' אמן האחרונה
 גם היא נקרה חשך טמעם אחר ע"ב דבריו'
 וכונתו כזה שהת' הוא גנוו בכתר עליון הנקרה
 אויר קדמון ואמר כי הם מכוננים ה' בוגר ה' Gen. 1, 2

ר"ל שיתיחדו ה' ספירות תחתנות היינו מן הת"ת
 ולטמה בה' ראשונות ואמ' שהאויר הקדמון נקרא
 חסר וכו'. הוא רמו למה שכבתבי לך בשחור
 שבאיון סוף' ורבי מיל' כתב עלייו בדברים האלה:
 בזה צריך עיון גדול איך הוציא זה הדרוק ומאין
 ואם הוא נכון והבן ע"כ דבריו ר' מיל' ואנכי
 כתבתבי על זה אמר אליה יראה לי שכונת ר'
 מיל' היא שאמרו מנו השוכא הוא רמו אל
 הפחד הנקרא ג"כ חסר ולא כמו שפי הר"ר
 מנחם שבב אל האויר להכريع וצ"ע כי
 נראים דבריו ר' מיל' נכונים בפעם הזאת
 ולא תחתה אם תמצא לספירות שמות משותפים
 אם תזכור מה שכבתבי לך למלחה כי כל
 מה שיש בזה יש בזה והכל הולך אל מקום
 אחד. וכשתתבון היטב במה שכבתבי לך
 תצא ממכות המתפלספים שהניעו ספיקות
 רבות בעניין הידיעה וההשגחה ובשינוי הרצון איך
 ישבב ה' וניחם על הרעה כי בעלי הקבלה לא
 ידברו בסבה הראשונה ולא ייחדו אליה העניינים
 הללו כי יאמרו שלא ידעו מהו והבן ועתה
 רקנאטי אביה לך ב' לשונות מהרקנאטי למען תכין דרכו
 לך לך מי' כשתמצאהו מקער' ותן לחכם ויחכם עוד' בפרשת
 Prov. 9, Gen. 15, לך לך על והאמין בה' אמר ועל דרך האמת
 יראה לי כי רמו בכאן סוד גדול אמר כי האמין
 בה' ושם אמונה בשם הנדיול. והפרק זה לא
 Num. 20, האמנתם כי לשום אמונה בשם ווهو וייחשבייה
 לו עדקה כי חיבור עדק בצדיק נקראת צדקה וכו'
 כוונתו בזה הלשון הוא קצת רמו אל הייחוד

שזכרנו כי אמת' ושם אמונה בשמו הנדרל הוא
יחוד המלכיות עם התה'ת' כי המלכיות בהתחברת
אל האמת' תקרה אמת' ואמונה' וכן צדק רמו
אליה בהתחברת אל יסוד הנק' צדיק אשר
באמצעותו תתחבר אל התה'ת' וכן תמצאננו במקום
אחר שיאמר שהנשומות באות לעולם מיסוד הבינה על
דרך אמת' ואמונה' והכונה למדת התה'ת' ומדת

16 המלכיות' בפרשת ויצא אמר וטעם כי שבר Gen. 30, 16
שברתייך בדוראי בני בטעם ישראל אשר בך Isa. 49, 3
אתפאר' והבן ע"ב דבריו' והכונה בזה הוא מה Raknati
ויצא ט"ב Shemotyi לך למעלה כי כישראל עושים רצונו
של מקום הם סבה ליחד המלכיות עם התה'ת
ולעלם תבין ממי כshawmr המלכיות עם התה'ת הוא
באמצעות הספירות האחרות יסוד נצח ה' כדי
שלא לקוץ בנטיות' ולכון מלכות הנרמו בלאה תאמר
אל התה'ת שהוא יעקב אליו תבא כי שכור שברתייך
בדוראי בני כלום' השפייע מהודך עלי אחוריישראל
מקיימין המצוות הנותנים ריח למעלה כדודאים'
זהו סוד ישראל אשר בך אתפאר שם דברי
המלכיות לכnestת ישראל של מטה כי בamousות
המרות אשר תעשו אתחבר אל התה'ת והוא מלאת
אתפאר'. גם אנלה לך סוד אחר כי בכל מעשה
בראשית תמצא נסתירות ברקנאי זולתי על פסוק
ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים שאין Gen. 3, 22
בו נסתיר' והכונה לרמו שגם שבל מעשה בראשית
יש לו נסתיר גם הנגלה הוא אמת' וציב' ולכון בזה
הפסוק לא יפול בו נסתיר כי הוא פשוט' ומכאן
ואילך לא אטricht עצמי לבאר לך סודות אחרים

כִּי תָמֹצֵא בָּאָר הַיְטָב אֵם תָהִמֵּד בְּקִרְיאַת סְפִּירָה
 הַקְּבָלָה, וְדוּ לְךָ בָּمָה שַׁה עִירּוֹתִיךְ עַלְיוֹ כִּי הוּא
 הַמְּפַתֵּח לְפַתֵּח שָׁעַרִים הַפְּרוּדִים לְהִיוֹתוֹ כָּלֶל עֲנֵין
 קְשָׁר הַמְּצִיאוֹת וְתַחֲזֹור עַל דְּבָרִי אֱלֹהִים פָּעָמִים
 רַבּוֹת עַד שַׁתְּעַלֵּה בַּיּוֹדְךָ הַבְּנָתָם בָּעֵצֶם כִּי לֹא
 נַפְלֹא בָּזָאת הָאֲנָרָת הַדְּבָרִים בָּמָרְקוֹה אֶלָּא אַחֲרָה
 הַעִיוֹן עָשָׂר שָׁנִים בַּקְּבָלָה, וְלֹכֶן הַכָּאָתִי בְּתַחְלַת
 הָאֲנָרָת הַזֹּאת קָצַת בַּיּוֹטֵל דָעָות הַמְּתָפְלָסְפִים כִּי
 רָאָתִי בָּשָׁם שְׁגַבְרוּ בְּעוֹלָם כְּחוֹת הַטוֹמָאָה בֶן רַבּוֹ
 מִאַד הַחֲבָרִים הַמְּתַנְגָּדִים אֶל הַאֲמָת וְאֵין מַיִּ
 שִׁירְגִּישׁ בָּוָה, וְתוֹהָר גַּנְגַּבְמַה מִחְחָבָרִים הַמְּשׁוּבָשִׁים
 שְׁעַשְׂוָו עַצְטָם מִקְׁבָּלִים וּמְגַשְׁטִים לְפִי חֻומָם.
 וּמְצָאָתִי חַכְמָה אֶחָד שַׁעֲשָׂה פִי עַל הַיְצָרָה וְאָמַר
 כִּי בְּלֵד הַנִּמְצָאים מִהְבָּתָר וּלְמַתָּה הֵם מַאֲמָתָה
 הַחֹמֶר הַרְאָשׁוֹן, וְהַנָּהָר מִן הַפִּילּוֹס֋ופִים
 שָׁהָם לֹא יְרֹצּוּ שַׁהְשָׁבְלִים הַגְּנָדְלִים יַכְנִסוּ תְּחִתָּה
 הַחִיּוֹלִי אֲבָל אָמְרוּ שַׁהְוָא נֹשָׂא לְדַי יִסּוּדוֹת, וּמְלָבוֹ
 הַוֹּצִיא מְלִין וּרְצָחָה לְפִרְשָׁה הַנְּזָרִיר בִּנְהָה וְתַלְבָב
 נְתִיבֹת חַכְמָה הַשְּׁמָר אֶל תְּפִנָּה אֶל אָוֹן כִּי הֵם
 הַמְּקַצִּים בְּנֶתְיוֹת וְאֵם מִשְׁהָ לֹא הַשִּׁגְנָה שַׁעַר הַנְּזָרָה בְּשַׁ
 שְׁלָא הַשִּׁגְנָה הַלְּבָב נְתִיבֹת שָׁהָם לְמַעַלָּה, וּכְבָר אָמָרָתִי
 לְךָ שְׁלָא הַשִּׁגְנָום אֶפְ הַמְּלָאכִים שְׁנִי נְתִיב לֹא
 יְדַעַו עִיטָר, וְאֵיךְ נְשִׁיגָם אַנְחָנוּ גַם רָאָתִי מֵי שְׁרָצָה
 לְבָאָר סְפִיר הַוּהָר (סְדוּדוֹת הַרְמָבָ"ז) וּהְוָסִיף עַל בּוֹנְהָתוֹ
 עֲנֵינִים לֹא עַלוּ עַל רָוחוֹ וּוְהוּ בְּעֵנֵינוֹ נַטָּע רַבְעִי לֹא דְבָר
 בְּוּ הַרְמָבָ"ז בְּסְדוּדוֹ אָוְלִי לֹא קִבְּלָה בְּוּ דְבָר וּסְהָ"ז לֹא
 רָאָהוּ הַרְמָבָ"ז כַּאֲשֶׁר הַעִירּוֹתִיךְ, וּבָא וְהַאֲיָשָׁה
 הַמְּפַרְשָׁ סְדוּדוֹתִיו וּרְצָחָה לְתַחַת טָעַם בְּעֵנֵין נְשִׁים

Job 36, 21

Job 28, 7

Lev. 19, 23

יהיה לכם ערלים. ואם' שאלו הנ' שניים הם רמו
 לנ' ספירות הראשונות ותמצא בספר הווהר בהפק
 כי הסבה שנאסרו באכילה הוא מפני שכחות הטומאה
 יונקים מקליפות האילן ומלה ערלים תורה על זה
 ודי לך קנזי למלין. אם חפצת להיות תמים עם
 ה' אליהיך תחתميد הקריאה בספר שבעה היבלוות
 רבתי מדרש רות ושיר השירים וספר הבבhor
 וחפץ ה' בידך יצלה.

תם ונשלם.